اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

چهارشنبه • ۹ آذر ۱۴۰۱ • ۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ • ۳۰ نوامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۷۱ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

توان ایران در تامین فناوری معدنی ونزوئلا

ونزوئلا با نام رسمی جمهوری بولیواری ونزوئلا کشوری مستقل و فراقاره‌ای در شمال امریکای‌جنوبی و با جزیره‌هایی در دریای کارائیب است. ونزوئلا کشوری سرسبز در منطقه گرمسیری، دارای اقلیم گرمسیری و دارای تنوع‌زیستی فراوان است. ونزوئلا دارای بزرگ‌ترین ذخیره نفتی در اوپک و جهان و کشوری معدن‌خیز است، اما بعد از روی کار آمدن هوگو چاوز و در پیش گرفتن...

۴

سود، صرف توسعه معادن نشد

توسعه معادن زغال‌سنگ در دستور کار قرار گرفته و برای تحقق این هدف با کاهش واردات علاوه بر کاهش هزینه‌های ارزی واحدهای مصرف‌کننده، افزایش تولید در این حوزه محقق خواهد شد، اما چرا در سال‌های اخیر معادن زغال‌سنگ نتوانسته‌اند اهداف توسعه را محقق کنند و میزان واردات را کاهش دهند؟ باوجود در اختیار داشتن ذخایر فراوانی از زغال‌سنگ...

۷

نگاه کارشناس

توسعه هوشمندسازی و معدنکاری دیجیتال

اردشیر سعدمحمدی
مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن‌وفلزات

در حال حاضر بخش معدن کمابیش در راستای منفی حرکت می‌کند و در آخرین آمارها نیز رشد سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ به‌جای افزایش، نزول ۴ درصدی را تجربه کرده و این عدد بیانگر رفتار و سیستم مدیریتی است.

مشاهده فرآیندهای به‌روز معدنکاری در شرکت‌های برجسته، به‌خوبی تفاوت‌های کشور با جهان را به‌نمایش می‌گذارد. جز این کار، لازم است به ۲ نکته اساسی توجه شود.

نخست اینکه سیستم هوشمند در بخش اکتشاف قادر است، چه اقداماتی انجام دهد. انتقال این توانایی‌ها به معدنکاران ایران، از درجه اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

بسیاری از معدنکاران و شرکت‌های معدنی هنوز هم با این قبیل توانایی‌ها که در نتیجه هوشمندسازی معدن از طراحی تا عملیات، سیستم‌های محاسباتی و ذخایر که به‌کل متحول شده‌اند و قابل‌دسترسی هستند، آشنایی ندارند.

امروز کل سیستم‌هایی که در ایران برای اکتشاف استفاده می‌شوند، سنتی هستند که این موضوع در زمینه محاسبات، اختلاف جدی با دنیا ایجاد کرده است که باید موردتاکید قرار گیرد...

ادامه در صفحه ۷

تکیه‌بر ظرفیت‌های معدنی باهدف اشتغالزایی تقویت می‌شود

توسعه زیرساخت‌های کرمانشاه در دستور کار ایمیدرو

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است. این ظرفیت‌ها در مناطق مختلف کشور پراکنده‌شده‌اند و امکانی برای توسعه صنعتی و اقتصادی استان‌های مختلف را فراهم می‌کنند. بااین‌وجود بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی به الزاماتی نیاز دارد.

ازجمله آنکه فرآیندهای نخست اکتشاف بسیار پرهزینه هستند و ریسک بالایی به همراه دارند. علاوه بر این بسیاری از ذخایر معدنی در مناطق دورتر از شهرها واقع‌شده‌اند و درنتیجه فاقد امکانات زیرساختی مناسب هستند. بنابراین توسعه زیرساخت‌های کشور برای بهره‌مندی هرچه بیشتر از این ذخایر ضروری به نظر می‌رسد. توسعه زیرساخت‌های یادشده از یک‌سو به‌منزله ایجاد فرصتی برای اشتغالزایی است. از سوی دیگر نیز امکانی را برای توسعه مناطق شهری فراهم می‌کند...

۵

عکس: روزگار معدن

گفت‌وگوی «روزگار معدن» با برگزار کننده نمایشگاه بین المللی متالوژی

متافو به یک برند جهانی تبدیل شده است

۲

سرمقاله

صادرات ۱۳.۳ میلیارد دلاری ایمیدرو

وجیه‌الله جعفری
معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت

تهران-ایرنا-معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: این سازمان در سال گذشته ۱۳.۳ میلیارد دلار صادرات انجام داد و نقشی موثر در تامین ارز مورد نیاز کشور ایفا کرد که با توسعه صنایع معدنی این رقم قابل افزایش است. به گزارش ایمیدرو، وجیه‌الله جعفری در مراسم امضای تفاهمنامه بین ایمیدرو و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح افزود: این سازمان از آبتدای شروع به کار تاکنون بیش از ۲۳ میلیارد دلار در بخش معدن و صنایع معدنی سرمایه‌گذاری کرده که منجر به ایجاد واحدهای مختلف معدنی و صنایع معدنی شده است. وی گفت: این سازمان تلاش می کند بستر سرمایه گذاری را در بخش های مختلف معادن و صنایع معدنی دیگر فراهم کند. رئیس هیات عامل ایمیدرو ادامه داد: این موضوع، نیازمند انجام اکتشافات بیشتر و فراهم سازی شرایط برای استفاده از ظرفیت های موجود در کشور است. حوزه اکتشاف در صورت مجهز شدن به فناوری های روز، ظرفیت شناخت بیشتر ذخایر و ظرفیت های بخش معدن را دارد.

آغاز ۴۰۰ هزار کیلومتر مربع اکتشاف

جعفری اذعان کرد: ایمیدرو تلاش می کند توسعه را در حوزه اکتشاف، استخراج و فرآوری تداوم بخشد و در سال های اخیر نیز شناسایی و پی جویی حدود ۴۰۰ هزار کیلومتر مربع مناطق جدید را آغاز کرده که بخش قابل توجهی از این مناطق آزاد شده و در حال حاضر نزدیک به ۶۰ هزار کیلومتر مربع -برای ادامه فعالیت های اکتشافی- در اختیار ایمیدرو است...

ادامه در صفحه ۲

صادرات ۱۳.۳ میلیارد دلاری ایمیدرو

ادامه از صفحه اول

به گفته وی، استفاده از ظرفیت‌های سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح می‌تواند سرعت کار را افزایش دهد.

معاون وزیر صمت افزود: در حوزه مس از نظر میزان ذخایر، رتبه پنجم جهانی را داریم و با اکتشافات پیش رو، این رتبه می‌تواند بهبود یابد. با توجه به این ذخایر، نیازمند توسعه در حوزه فرآوری هستیم. در حوزه سنگ آهن، نسبت به واحدهای جدید و طرح‌های در حال اجرا، از نظر ذخایر با کمبود مواجه هستیم و نیاز است اکتشافات بیشتری صورت گیرد.

▣ اجرای طرح تحول اکتشاف

رئیس هیات عامل ایمیدرو با اشاره به اجرای طرح تحول اکتشاف توسط ایمیدرو و همکاری سازمان زمین شناسی و معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت با دستور وزیر گفت: طرح تحول اکتشاف را برای تهیه نقشه یک ۵۰ هزارم و دسترسی به آنومالی‌ها و ذخایر جدید را پیگیری می‌کنیم.

وی ادامه داد: این طرح قرار است ۲ ساله انجام شود و برای اجرای آن به پیمانکاران، مشاوران، تجهیزات و همکاری همه جانبه نیاز است و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح می‌تواند در این زمینه ما را یاری کند.

وی افزود: تاکنون، بین ۶۰ تا ۸۰ عنصر معدنی در کشور شناسایی شده که کمتر از ۴۰ عنصر فرآوری می‌شود و بخش هایی که استفاده نمی‌شود کانی‌های با ارزشی است که یا میزان ذخیره آن اقتصادی نیست یا امکان فرآوری آن را نداریم.

معاون وزیر صمت خاطرنشان کرد: ایمیدرو با هدف ایجاد همگرایی و هم‌افزایی در حوزه ظرفیت یابی معادن، تامین نیازهای تحقیقاتی و نیز بهره‌مندی از ظرفیت‌های سازمان جغرافیایی برای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی، اقدام به گسترش همکاری در قالب تفاهمنامه جدید می‌کند.

رئیس هیات عامل ایمیدرو بیان‌داشت: همکاری این ۲ سازمان در قالب تفاهمنامه می‌تواند کمک کند تا از ظرفیت‌های موجود نظیر نقشه ها، امکانات نرم افزاری و سخت افزاری، تجهیزات و نیز توسعه همکاری‌ها با معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت و سازمان زمین شناسی برای توسعه اکتشاف و دستیابی به ذخایر معدنی موجود در مناطق مختلف کشور بهره ببریم.

▣ اتمام ۲ هزار نقشه یک ۵۰ هزارم

سرتیپ دوم «مجید فخری» رئیس سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح در این جلسه با بیان اینکه ارتباط میان این سازمان و ایمیدرو به سال ۹۶ برمی گردد، گفت: در سه سال اخیر تمرکز ویژه‌ای روی شناسایی معادن داشته‌ایم که با استفاده از سیستم‌های سنجش از دور، اقدامات جدی انجام شد.

وی ادامه داد: در سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰، روی تهیه و بازنگری نقشه‌های یک ۵۰ هزارم براساس نقشه‌های توپوگرافی تمرکز شد و در آبان پارسال ۲ هزار نقشه مذکور به اتمام رسید.

فخری با اشاره به دیگر اقدامات انجام شده در این سازمان در حوزه معدنی، افزود: از سال گذشته، کار تهیه نقشه یک ۵۰ هزارم‌های ژئومورفولوژی (با هدف بررسی و شناخت ناهمواری‌های سطح زمین) را با دانشگاه‌ها و مراکز علمی دارای تجربه زمین شناسی به پیش بردیم و اکنون در زیرساخت تولید این نوع نقشه مشکلی نداریم و می‌توانیم با سرعت و دقت بالا، کار را جلو ببریم.

وی ادامه داد: به‌جز شناسایی نواحی امیدبخش معدنی، اقدام جدیدی در زمینه پایش برداشت معادن با استفاده از پهپادها انجام داده و می‌توانیم در این زمینه همکاری کنیم. مکان یابی صنایع و معادن با استفاده از سامانه‌های بومی یا اپلیکیشن‌های مکان یابی، قابل استفاده در ایمیدرو است.

رئیس سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح در زمینه «مطالعه و بررسی راهکارهای ریسک‌های محیطی با توجه به داده‌های موجود ناشی از مطالعات آمایش» و «موضوع انتقال آب خلیج‌فارس و دریای عمان به معادن و صنایع معدنی، با توجه به اقدامات انجام شده در این حوزه و توپوگرافی مسیریابی آنها» اعلام آمادگی برای همکاری کرد.

گفت‌وگوی «روزگار معدن» با برگزار کننده نمایشگاه بین المللی متالوژی

متافو به یک برند جهانی تبدیل شده است

سهیل فرزین

صنعت فولاد و فلزهای دیگر و زیرشاخه‌های متنوع آن و البته حوزه معادن، ماشین‌آلات و تجهیزات؛ به اسم متافو پیوند خورده است. بسیاری بر این اعتقاد هستند که متافو به یکی از نمادها و شناسنامه صنایع متعدد این حوزه پیشران تبدیل شده است. استقبال شرکت‌ها و اهالی این صنایع مادر و زیرساختی از متافوی ۱۴۰۱ چگونه است؟ بزرگ‌ترین رویداد این حوزه دقیقا از چه ابعادی واجد اهمیت است و چه ظرفیت‌هایی دارد؟ «روزگار معدن» برای پاسخ به سؤالات با عبدالکریم جلالی مدیر برگزاری این رویداد گفت‌وگو کرده است.

عکس: روزگار معدن

مدیر برگزاری رویداد بزرگ متافو در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: امسال با یک شرایط غیرمنتظره روبه‌رو شدیم. استقبال قابل توجه شرکت‌کنندگان و فعالان این صنعت برای حضور در این دوره از برگزاری ایران متافو بسیار چشمگیر بود. بالغ بر ۶۵۰ شرکت‌کننده برای حضور در این نمایشگاه درخواست داشتند. ما پیش‌بینی می‌کردیم که با این روند رو به رشد مواجه خواهیم شد. به همین دلیل سال گذشته درخواست خود مبنی‌بر افزایش تعداد سالن‌ها را به شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران و سازمان توسعه تجارت ارائه کرده بودیم. با این حال درخواست‌های زیاد فعالان این حوزه موجب شد که ما از تمام شرکت‌های حاضر در این رویداد بخواهیم که با حداقل فضای ممکن در این رویداد شرکت کنند. وی افزود: در همین راستا حدود ۳۰ تا ۷۰ درصد از فضای غرفه همه شرکت‌کنندگان در نوزدهمین نمایشگاه ایران متافو کم کردیم تا بتوانیم تعداد بیشتری از فعالان این حوزه را در نمایشگاه پذیرش کنیم. بر اساس آخرین آمار حدود ۴۰۰ شرکت‌کننده داخلی و ۸۰ برند تجاری در قالب نمایندگی یا حضور مستقیم از کشورهای خارجی در این رویداد حضور خواهند داشت و فضای تحت پوشش نمایشگاه بالغ بر ۲۰ هزار مترمربع مفید است. این موضوع نشان‌دهنده این است که اتفاقات خوبی در این نمایشگاه رقم خواهم خورد.

▣ متافو صرفاً نمایشگاه فولاد نیست

این پیشکسوت صنعت نمایشگاهی در ادامه با بیان اینکه متافو صرفاً نمایشگاه فولاد نیست، خاطرنشان کرد: متافو تمای حوزه فلزات را دربرمی‌گیرد. ما سعی کردیم هر سال با یک برنامه‌ریزی بلندمدت، نقطه توجه را به سمت گروه کالایی خاصی از زنجیره معدن تا کالا معطوف کنیم. خوشبختانه این اتفاق طی سال‌های متوالی به دست آمد. در سال‌های نخست برگزاری این نمایشگاه، شرکت‌های فولادی استقبال چشمگیری از ایران متافو نداشتند. در آن ایام بیشتر توان ما در حوزه ریخته‌گری، ماشین‌سازی، قالب‌سازی و... بود. با پیگیری جدی که در سال‌های متعدد داشتیم شرکت‌کنندگان به یک جمع‌بندی خوب رسیدند. حضور در نمایشگاه ایران متافو برای آنها مفید فایده بود و به همین دلیل تعداد مشارکت‌کنندگان در این رویداد به مرور زمان افزایش یافت. امروزه شرایط به نحوی پیش رفته که حوزه فولاد به بخش غالب نمایشگاه تبدیل شده است. جلالی افزود: امروزه حدود ۷۰ درصد نمایشگاه به زنجیره فولاد (از معدن تا صنایع مرتبط و محصول نهایی) اختصاص داده شده است. با این حال تلاش ما بر این بوده که سایر فلزات نیز فراموش نشود و هر سال این نمایشگاه را به صورت جامع‌تر و قوی‌تر برگزار کنیم. پیش‌بینی ما بر این است که برای سال آینده نیز مساحتی بالغ بر ۸ هزار مترمربع به فضای نمایشگاهی اضافه شود تا شاهد حضور تعداد بیشتری از شرکت‌های فعال در حوزه متالورژی کشور باشیم.

> استقبال قابل توجه شرکت‌کنندگان برای حضور در ایران متافو برای نمایشگاه امسال نیز ثبت می‌شود

▣ تاثیر برگزاری ایران متافو بر صنایع مرتبط

مدیر برگزاری نمایشگاه ایران متافو در بخش دیگری از صحبت‌های خود به تأثیر برگزاری این نمایشگاه در برندینگ صنایع حاضر در این رویداد اشاره کرد و گفت: به طور قطع برندسازی یکی از بخش‌های مهم و قابل توجهی است که می‌توان در کارکردهای یک نمایشگاه تعریف کرد. شاید ایران متافو در حوزه فروش تولیدکنندگان فولاد خیلی تعیین‌کننده نباشد اما به طور حتم در حوزه برندینگ تاثیرگذار خواهد بود. ما تلاش کردیم تا این بخش تاثیرگذار و کمک‌کننده باشند. در دنیا به طور معمول نمایشگاه‌هایی که در این حوزه برگزار می‌شوند به صورت دوسالانه و سه سالانه برگزار می‌شوند. یکی از دلایلی که ما به این جمع‌بندی رسیدیم تا ایران متافو را به صورت سالانه برگزار کنیم این بود که ما کشوری رو به توسعه هستیم و پروژه‌های معدنی زیادی داریم. بسیاری از این پروژه‌ها نمی‌توانستند دو یا سه سال صبر کنند تا در تجهیز کارخانه خود یا تأمین مواد اولیه یا ماشین‌آلات انجام دهند. از طرفی برخی شرکت‌ها و مجموعه‌های تازه‌وارد به تازگی وارد این حوزه شده بودند و به حضور در نمایشگاه ایران متافو به منظور ورود به بازارهای داخلی و خارجی نیاز داشتند. وی خاطرنشان کرد: برگزاری سالانه نمایشگاه ایران متافو بسیار تاثیرگذار بود و موجب شد که حضور شرکت‌های تعیین‌کننده در این رویداد بیشتر و جدی‌تر شود. امروزه در داخل کشور کمتر شرکت نامداری وجود دارد که از قبل پیش‌بینی‌های لازم را برای حضور در ایران متافو انجام نداده باشد.

این برگزارکننده نمایشگاهی در ادامه گفت: ما در وهله اول تلاش کرده‌ایم که فعالان تمام حوزه‌های فلزی در این رویداد حضور داشته باشند. البته گفتنی است بنا به دلایلی ممکن است در برخی از فلزات ظرفیت خاصی نداشته باشیم. به عنوان مثال ما در حوزه طلا نمی‌توانیم اقدام قابل توجهی انجام دهیم. با این حال صنایع بالادستی حوزه آلومینیوم در این سال‌ها همواره در کنار ما بودند. فعالان حوزه تأمین مواد اولیه و ماشین‌آلات، ریخته‌گری و... نیز در طی این سال‌ها در این نمایشگاه حضور دارند.

▣ قدرت منطقه‌ای در حوزه بازار فلزات

جلالی همچنین تصریح کرد: ما در تلاشیم که با برگزاری ایران متافو موفق شویم ایران را به عنوان یک قدرت منطقه‌ای در حوزه بازار فلزات معرفی کنیم. تمام تلاش ما بر این است که موفق شویم به این سمت و سو حرکت کنیم. امروزه خوشحال هستیم که برند متافو به یک برند جهانی تبدیل شده است و فعالان حوزه فلزات در دنیا نسبت به آن آشنایی دارند. امیدواریم شرایط کشور به شرایط معمول روابط اقتصادی بین‌المللی برسد و با رفع تحریم‌ها شاهد حضور دوباره شرکت‌های نامدار بین‌المللی در این رویداد نمایشگاهی باشیم.

▣ حمایت از رویدادهای نمایشگاهی تعیین‌کننده

وی در ادامه به برنامه‌های جانبی برگزاری نوزدهمین نمایشگاه ایران متافو اشاره کرد و گفت: مطابق معمول کارگاه‌های آموزشی در خلال برگزاری این رویداد برگزار خواهد شد. نشست دوستانه فعالان این حوزه با مدیران وزارتخانه و نمایندگان مجلس نیز از دیگر برنامه‌هایی است که اگر شرایط بر وفق مراد باشد برگزار خواهد شد. در طی روزهای نمایشگاه در قالب گفت‌وگوهای مستقیم و برگزاری میزگرد فعالان صنایع مرتبط را در کنار یکدیگر خواهیم داشت تا بحث و تبادل نظر داشته باشند.

سهم صنعت از تولید ناخالص داخلی فقط ۱۳ درصد است

افول صنعت در ۱۰ سال

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی به ارزیابی مطالعات اولویت‌بندی و پیشنهادهایی برای بهبود سیاست‌گذاری صنعتی پرداخته است. بر این اساس، در ۲ دهه گذشته، بر اساس گزارش‌های مرکز ملی آمار ایران، به رغم تلاش‌های گوناگونی که برای توسعه صنعتی در کشور صورت گرفته است، سهم بخش صنعت از ۱۴ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۸۰ به حدود ۲۰ درصد در سال ۱۳۸۹ رسیده و پس از آن با افول تدریجی، به کمتر از ۱۳ درصد در سال ۱۴۰۰ کاهش یافته است. این در حالی است که بخش صنعت در کشورهای موفق مانند کره جنوبی و چین، حداقل سهمی بیش از ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص می‌دهد.

عکس: روزگار معدن

نحوه بهبود سیاست‌گذاری صنعتی

براساس نتایج به‌دست آمده نکات زیر را می‌توان برای بهبود سیاست گذاری صنعتی ارائه کرد: باوجود آنکه در دو دهه گذشته در سه برنامه توسعه، احکام مربوط به اولویت بندی گنجانده شده و تلاش برای اولویت بندی در مطالعات مختلف تکرار شده است، این نتایج به دستاوردهای چندان متفاوتی از یکدیگر نرسیده‌اند. بنابراین باید این نکته را متذکر شد که صرف نظر از نوع نتایج، هر نوع مطالعه دیگری که با همین روش‌های گذشته نگر و مبتنی بر داده‌های موجود به بررسی توسعه صنعتی بپردازد، به نتایج مشابهی خواهد رسید و بنابراین، پیشنهاد مشخص گزارش حاضر این است که از تکرار این نوع مطالعات پرهیز شود.

در مقابل وضعیت فعلی، ۳ سناریو پیش روی سیاست گذار قرار دارد:

- پذیرش اولویت‌های مشترک و تدوین برنامه عمل
- تلاش مجدد برای تدوین اولویت‌ها با روش متفاوت
- اتخاذ رویکرد دو مرحله‌ای به سیاست گذاری صنعتی هدفمند

۱. سناریوی اول پذیرش اولویت‌های مشترک و تدوین برنامه عمل با تأکید بیشتر بر رویکرد پیچیدگی و تنوع یابی محصول است. دولت می‌تواند به جای تکرار مطالعات اولویت بندی، در ظرف ۶ ماه برنامه عمل (ActionPlan) حوزه‌های اولویت دار (۹ رشته فعالیت ذکر شده در بالا) را تهیه کرده و بر توسعه آن تمرکز کند. مخاطره این روش، امکان اشتباه در اولویت بندی و عدم دستیابی به هدف اولویت بندی یعنی تداوم بخشی به رشد سریع و دستیابی به تحول ساختاری است. با توجه به اینکه روش‌های مورد استفاده در مطالعات پیشین نقش رانت‌های دولت را در سودآوری صنایع (به‌ویژه صنایع منبع محور) در نظر نگرفته‌اند، این مخاطره جدی است.

۲. سناریوی دوم تلاش مجدد برای تدوین اولویت‌ها با روش متفاوت است. دولت می‌تواند مطالعات اولویت بندی را با روش متفاوت در دستور کار قرار دهد. این روش می‌تواند موجب غلبه بر کاستی روش‌های گذشته شود. با این وجود سناریوی فعلی هم با سه مخاطره روبه‌رو است که عبارتند از نیاز به مطالعات عمیق کارشناسی برای انجام این مطالعه، فقدان نظام آماری به هنگام و مناسب برای مطالعات عمیق و بی توجهی به اهمیت و فوریت سیاست گذاری صنعتی.

۳. سناریوی سوم اتخاذ رویکرد دو مرحله‌ای به سیاست گذاری صنعتی هدفمند است. مخاطره راهکار اول، بی توجهی به اقتضائات سیاست‌گذاری صنعتی میان مدت و بلندمدت و مخاطره راهکار دوم، بی توجهی به نیازهای یک مطالعه اولویت بندی موفق و نیز ضرورت‌های اولویت بندی در کوتاه مدت است. در اینجا پیشنهاد می‌شود که در کوتاه مدت، اولویت‌های مشترک بالا مبنای تدوین برنامه عمل قرار گرفته و در دوره میان مدت (۳ تا ۵ سال) یک مطالعه اولویت بندی با رویکردهای نوین صورت گیرد. در این رویکرد، برای هم راستایی اولویت‌های کوتاه مدت و میان مدت، پیشنهاد می‌شود با محدود کردن اولویت‌ها به سه تا پنج اولویت از میان اولویت‌های مشترک بالا، این اولویت‌ها از میان صنایع ساخت محور انتخاب شوند. به عبارت دیگر با توجه به اینکه صنایع منبع محور نمی‌توانند منبع پایداری برای استمرار بخشی به رشد باشند، جهت دهی حمایت‌ها به سمت صنایع ساخت محور می‌تواند زمینه‌ای برای رشد سریع‌تر و پایدارتر فراهم سازد. در کوتاه مدت، برای توسعه این صنایع، سازمان برنامه و بودجه با همکاری وزارت صمت و سایر وزارتخانه‌های مؤثر بر امور تولیدی (وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نفت، بهداشت، راه و مسکن و شهرسازی و دفاع) مکلف شود تا برنامه عمل توسعه صنایع پیش گفته را با ملاحظه اقتضائات بخشی و فرابخشی و با تأکید بر توسعه زنجیره ارزش و با بهره گیری از رویکرد پیچیدگی (مبتنی بر تحلیل فضای محصولی) تهیه کند. با توجه به ظرفیت‌های رویکرد پیچیدگی برای استفاده از قابلیت‌های موجود در جهت تنوع یابی و افزایش ظرفیت‌های تولیدی و با توجه به اینکه مطالعات این رویکرد بر کدهای محصولی (HS) یا کدهای ۶ و ۸ رقمی آیسیک صورت می‌گیرد، می‌توان با تمرکز بر حوزه‌های صنعتی پیش گفته و بررسی‌های مبتنی بر فضای محصولی در این حوزه‌ها، استراتژی تنوع یابی را با استفاده از رویکرد یاد شده در این دوره پیگیری کرد.

فقدان استراتژی توسعه صنعتی

یکی از مهم‌ترین دلایل کم دستاورد بودن و افول توسعه صنعتی کشور را فقدان استراتژی توسعه صنعتی عنوان کرده‌اند. فقدان استراتژی توسعه صنعتی موجب شده تا تلاش‌ها و سیاستگذاری‌های صنعتی، منسجم، هماهنگ و هم افزا نباشند.

برای غلبه بر این وضعیت، در ۲ دهه گذشته در سه برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴)، پنجم (۱۳۹۴-۱۳۹۰) و ششم توسعه کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶)، احکامی جهت تأکید بر لزوم تدوین استراتژی توسعه صنعتی گنجانده شد. با این وجود، تدوین استراتژی توسعه صنعتی یا تهیه فهرست اولویت‌های صنعتی و معدنی، حکم اجرا نشده این برنامه‌هاست.

استراتژی توسعه صنعتی را می‌توان واجد پنج مؤلفه مهم هدفگیری صنعتی (اولویت بندی)، اقتصاد کلان، سیاست‌های صنعتی و تجاری، سیاست‌های یادگیری و فناوری و دست آخر ایجاد آرایش نهادی و سیاستی مطلوب دانست.

در این چارچوب، نخستین گام دستیابی به اولویت‌های صنعتی و تمرکز تلاش‌ها در بخش‌های دارای اولویت است. مرور ۸ مطالعه اولویت‌بندی که وزارت صمت و نهادهایی مانند سازمان برنامه و بودجه انجام داده نشان می‌دهد که با وجود تنوع موضوع‌های مورد مطالعه (پیوندهای پسین و پیشین، مزیت نسبی یا قابلیت تنوع‌یابی)، این مطالعات همگی مبتنی‌بر کدهای ۲ رقمی آیسیک بوده و احصای نتایج بر این پایه انجام شده است.

با تمرکز بر همین سطح، می‌توان رشته فعالیت‌هایی که حداقل در ۵ مطالعه از این ۸ مطالعه تکرار شده‌اند را به صورت زیر برشمرد:

- صنایع مواد غذایی و آشامیدنی
- تولید منسوجات
- تولید مواد و فرآورده‌های شیمیایی
- تولید فلزات اساسی
- تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
- تولید ماشین‌آلات مولد و انتقال برق
- تولید رادیو و تلویزیون و دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی
- تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر
- تولید سایر تجهیزات حمل‌ونقل

سخن پایانی...

دست آخر، این برنامه عمل باید همراه با تعیین وظایف نهادهای متولی و به ویژه استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های توسعه‌ای و مأموریت‌گرا ساختن آنها و نیز ایجاد انسجام سیاستی به ویژه در زیرحوزه‌های سیاست‌های صنعتی (یعنی ازجمله سیاست‌های مالیاتی، سیاست‌های تجاری و سیاست‌های اعتباری (تأمین مالی) باشد.

در میان‌مدت، سازمان برنامه و وزارت صمت، ضمن طراحی برنامه‌های اصلاح نظام آماری، تربیت کارشناسان و طراحی پروژه‌های مطالعاتی ذیل تدوین استراتژی را بر مبنای ترکیبی از رویکردهای نوین اولویت‌بندی (با محوریت رویکردهای آینده نگر و مبتنی‌بر زنجیره ارزش) مورد توجه قرار دهند.

خبر

کف عرضه محصولات فولادی در بورس کالا ابلاغ شد

مدیر کل دفتر معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای خطاب به مدیر عامل شرکت بورس کالای ایران، کف عرضه جدید کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی، شمش و کلیه محصولات فولادی را به تفکیک هر شرکت اعلام کرد.

به گزارش ایسنا، سیف اله امیری، در نامه‌ای به حامد سلطانی‌نژاد مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران، کف عرضه کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی، شمش و کلیه محصولات فولادی را به تفکیک هر شرکت تعیین و اعلام کرده است.

قابل ذکر است که مفاد این نامه و کف عرضه جدید از دوازدهم ماه جاری قابل اجراست.

براساس آنچه که در بخشنامه ذکر شده، این کف عرضه بر اساس تولید ۶ ماهه اول ۱۴۰۱ سال‌جاری (پس از کسر خودمصرفی) تعیین و ابلاغ شده است.

در ابلاغیه (نامه) مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت آمده است:

«احتراما با توجه به مصوبات جلسه ستاد تنظیم بازار کشور در تاریخ ۱۸ آبان ۱۴۰۱و تصمیمات کارگروه مدیریت بازار کالاهای پایه، بدین‌وسیله کف عرضه شمش فولادی (بیلت‌وبلوم)، مقاطع طویل (میلگرد و تیرآهن)، اسلب (تختال)، ورق گرم و سرد به شرح جداول پیوست جهت اقدام لازم ابلاغ می‌شود.

بدیهی است آن شرکت مکلف است فهرست شرکت‌هایی که مف عرضه ابلاغی را رعایت کرده‌اند، به سامان جامع تجارت ارسال تا جهت صدور گواهی صادرات به گمرک جمهوری اسلامی ایران، مورد استفاده قرار گیرد.

خواهشمند است دستور فرمایید اقدام لازم صورت پذیرد. لازم به ذکر است که این نامه از تاریخ ۱۲آذر ۱۴۰۱قابل اجرا است.» رونوشت این نامه برای قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی، معاون معادن و فرآوری مواد وزارت صمت، مدیرکل حوزه وزارتی، مدیران صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب کرمان، مدیرکل دفتر صادرات گمرک، دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، دبیر انجمن سنگ‌آهن ایران، دبیر انجمن نوردکاران فولادی و مدیران عامل شرکت‌های تولیدکننده و مصرف‌کننده محصولات فولادی ابلاغ و ارسال شده است.

رشد ۲۱ درصدی تولید آلومینیوم

آمار منتشر شده از وضعیت تولید آلومینیوم در ۷ ماهه امسال نشان می‌دهد که ۴شرکت اصلی تولیدکننده آلومینیوم کشور در مجموع بالغ بر ۳۶۷ هزار تن آلومینیوم تولید کرده‌اند.

به گزارش مهر، طبق آمار ارائه شده از سوی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، میزان آلومینیوم تولیدی ۴شرکت تولیدکننده داخلی آلومینیوم از ابتدای فروردین تا پایان مهر، از ۳۶۰ هزار تن فراتر رفته است. این ۴ شرکت در مجموع ۳۶۷ هزار و ۲۷۴تن شمش آلومینیوم تولید کرده‌اند که نسبت به ۳۰۳ هزار و ۸۲۹ تن تولیدی در مدت مشابه سال گذشته، ۲۱ درصد رشد داشته است.

حال ماشین‌سازی تبریز خوب نیست

نجات از برزخ واگذاری

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

گروه ماشین‌سازی تبریز به عنوان یکی از صنایع مادر کشور در سال ۱۳۸۳ با ۳ هزار کارگر توسط سازمان خصوصی‌سازی واگذار شد؛ اتفاقی که سرآغاز افول این واحد صنعتی مادر تا به امروز بوده است. گروه ماشین‌سازی تبریز در سال ۱۳۴۶ با هدف ایجاد اشتغال برای ۴۰ هزار نفر بنیان گذاشته شد که در مدت کوتاهی بستری برای ایجاد صنایع وابسته بزرگ دیگری چون ریخته‌گری، لیفتراک سازی، ایدم و موتوژن و... شد که هریک به مانند ستاره‌ای در آسمان صنعت ایران و منطقه درخشیدند. قرار گرفتن نام گروه ماشین‌سازی تبریز در فهرست کارخانه‌های قابل واگذاری به بخش خصوصی در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی با هدف ارتقای بهره‌وری و بهبود وضعیت شرکت، تیری بر ریشه قطور این مجموعه بود که افولش به دلیل سوءمدیریت و گماشتن مدیران ناکارآمد چند سالی قبل از آن آغاز شده بود؛ در تایید این ادعا می‌توان به این نکته اشاره کرد که تاریخ آخرین دستگاه وارد شده به این مجموعه سال ۱۳۸۰ شمسی می‌باشد که بیانگر سیر قهقرایی این مجموعه مادر تخصصی است.

واگذاری بهبود بخش نبود

واگذاری ماشین‌سازی تبریز به بخش خصوصی نه تنها بهبودی در وضعیت آن ایجاد نکرد، بلکه وضع بدتر شد و گروه ناگزیر شد دفتر ۱۰ طبقه تهران در چهارراه فاطمی را که همچون نماد صنعت تبریز و آذربایجان تلالو می‌کرد، برای پرداخت بدهی‌های بیمه، به نرخ ناچیز بفروشد.

فروش اموال و دارایی‌های شرکت برای برون‌رفت از وضعیت بدهی‌های سنگین جوابگو نبود، به گونه‌ای که کارگران ماشین‌سازی در سال‌های بعد بارها اعتصاب کردند و خواستار تعیین تکلیف آن شدند؛ این روند تا اردیبهشت ماه ۱۳۹۷ که گروه به یک شخص حقیقی فروخته شد، ادامه یافت، اما این نیز دیری نپایید و با دستگیری مالک حقیقی مجموعه به اتهام فروش ارز در بازار آزاد، ماشین‌سازی با ورود قوه‌قضائیه به «صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد» به عنوان مالک قبلی آن بازگرانده شد.

این پایان ماجرا نبود و گروه ماشین‌سازی تبریز با پیشنهاد وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب هیات دولت، تحت مالکیت این وزارتخانه قرار گرفت؛ واگذاری ماشین‌سازی به همراه هشت شرکت دولتی دیگر در ازای بدهی ۳۲ هزار میلیارد تومانی دولت به وزارت متبوع صورت گرفت.

اواسط مرداد ماه سال ۹۹ بود که با تصویب هیات عالی واگذاری، ۶۵ درصد از سهام کارخانه ماشین‌سازی تبریز به سازمان گسترش و نوسازی صنایع (ایدرو) واگذار شد تا مصداق شعر «هر کو دور ماند از اصل خویش/ باز جوید روزگار وصل خویش» باشد، هر چند که هنوز ۳۵ درصد سهام آن همچنان در اختیار شستاست.

تعیین تکلیف کارخانه ماشین‌سازی تبریز

اواخر اسفند پارسال بود که محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس جمهوری از کارخانه‌های ماشین‌سازی، ایدم و چرخشگر تبریز بازدید کرد و در جریان آخرین وضعیت این ۳ واحد مهم صنعتی قرار گرفت.

رضایی در این بازدیدها ضمن گفت‌وگو با مدیران و کارگران ۳ واحد صنعتی، به مسئولان استانی دستورداد تا ضمن پیگیری‌های جدی برای حل مشکلات این واحدها، اهداف و نقشه راه آنها را برای تصمیم‌گیری‌های آتی تنظیم کنند.

معاون رئیس‌جمهوری همچنین ضرورت تولید ماشین‌های نسل جدید، فعال‌سازی واحدهای تحقیق و توسعه، بازاریابی تخصصی با هدف بازارهای داخلی و خارجی و برنامه‌ریزی منسجم برای افزایش کیفیت و کمیت تولید در واحدهای صنعتی را مورد تأکید قرار داد.

رضایی در حاشیه این بازدید با ابراز تأسف از عدم تعیین تکلیف کارخانه ماشین‌سازی، بر ضرورت تسریع در تحقق این امر از سوی مسئولان سازمان خصوصی‌سازی تأکید کرد. وی با اشاره به اینکه این واحدها در سال‌های گذشته وضعیت خوبی نداشته‌اند، گفت: مشکل اصلی این واحدها، فرسوده بودن ماشین‌آلات است؛ برخی از دستگاه‌ها مربوط به ۵۰ تا ۶۰ سال پیش است و باید بتوانیم از طریق مهندسی معکوس این دستگاه‌ها را نوسازی کنیم.وی تأکید کرد: این واحدها، حقیقتاً سرمایه‌های بزرگی هستند، اما باید تلاش کنیم تا فعال‌تر شوند و نقش واقعی خود را در توسعه استان و کشور ایفا کنند.

نجات نماد صنعت آذربایجان

وضعیت ناگوار کارخانه ماشین‌سازی به عنوان هویت صنعت در خطه آذربایجان و بسترسازی توسعه صنعتی در بسیاری از مناطق دیگر کشور در سال‌های پس از دهه ۱۳۵۰ شمسی، نگرانی نمایندگان مجلس را نیز به دنبال داشته است. در همین راستا نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی با اشاره به ارسال نامه و درخواست از وزیر اقتصاد برای خروج ماشین‌سازی از لیست واگذاری، گفت: شرکت ماشین‌سازی به عنوان نماد صنعت آذربایجان بوده و باید از مرگ تدریجی نجات یابد. روح‌اله متفکرآزاد، در خصوص وضعیت شرکت ماشین‌سازی تبریز، اظهار کرد: براساس اصل ۴۴ قانون اساسی، واگذاری شرکت‌ها و صنایع دولتی به بخش خصوصی به مرور انجام می‌گیرد و معمولاً یک لیستی از این شرکت‌ها تهیه می‌شود. وی افزود: طی سال‌های گذشته مشکلاتی در فرآیند واگذاری این شرکت‌ها پیش آمده که با ورود دستگاه‌های قضایی و دولت جلوی رانت و تخلف در آنها گرفته شده است اما مسئله این است که برخی از این مجموعه‌ها، شرکت‌ها و کارخانجاتی هستند که معتقدیم باید در خصوص حضور در لیست واگذاری آنها بازنگری شود. وی ادامه داد: یکی از این شرکت‌ها، ۲ شرکت ماشین‌سازی و ریخته‌گری ماشین‌سازی تبریز است. ماشین‌سازی یک کارخانه‌ی کارخانه‌ساز است و یکی از شناسنامه‌های صنعت آذربایجان در ایران محسوب می‌شود. متفکرآزاد گفت: شرکت ماشین‌سازی اکنون تضعیف شده است اما این شرکت در روزگاری جزو برندهای صنعتی ایران بود، لذا برای جلوگیری از تداوم واگذاری ماشین‌سازی، نامه‌ای به وزیر اقتصاد نوشته و درخواست کردم تا شرکت‌های ماشین‌سازی و ریخته‌گری ماشین‌سازی از لیست واگذاری خارج شوند. وی با بیان اینکه قرارگیری شرکت ماشین‌سازی در لیست واگذاری، ضررهای سنگینی را متحمل این شرکت کرده است، اظهار کرد: این شرکت‌ها از سال ۸۳ تاکنون بارها وارد لیست واگذاری شده و برای مزایده رفته است و حتی در مقطعی نیز واگذار شده است. وی تاکید کرد: حضور شرکت ماشین‌سازی در لیست واگذاری، باعث می‌شود تا براساس قانون امکان سرمایه‌گذاری بخش دولتی و خصوصی وجود نداشته و خط تولید آن را نتوان بروز کرد. نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی گفت: این شرکت‌ها با تداوم چنین شرایطی به مرگ تدریجی دچار می‌شوند. از این‌رو به صورت جدی به سرمایه‌گذاری احتیاج دارند در نتیجه باید از لیست واگذاری خارج شوند تا امکان سرمایه‌گذاری فراهم شده و از مرگ تدریجی نجات یابند. وی با بیان اینکه پس از بروزرسانی شرکت و سرمایه‌گذاری در آن می‌توان به واگذاری آن فکر کرد، افزود: باید شرکت‌های ماشین‌سازی و ریخته گری ماشین به عنوان نماد خطه آذربایجان واگذار نشوند. این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: دولت اگر قصدی برای واگذاری دارد ابتدا باید شرکت‌ها را بروز کند و برای این امر لازم است تا از لیست واگذاری خارج شوند.

مشکلات به «ریخته‌گری» هم رسید

وضعیت تاثرانگیز کارخانه ماشین‌سازی تبریز و شرکت ریخته‌گری سبب شد که رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی، ۹ شهریور در بازدید رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) از این مجموعه صنعتی گلایه و درخواست کند که این ۲ مجموعه صنعتی مادر از برزخ واگذاری خارج شوند.

صابر پرنیان با بیان اینکه برای بهبود وضعیت شرکت ماشین‌سازی تبریز باید توجه ویژه‌ای به این صنایع شود، گفت: با توجه به اینکه ماشین‌سازی تبریز صنعت مادر است و ماشین‌آلات صنعتی که در این شرکت تولید می‌شود در واحدهای تولیدی مورد استفاده قرار می‌گیرد بنابراین وضعیت این شرکت برای ما مهم است.

پرنیان تاکید کرد: شرکت ماشین‌سازی تبریز و شرکت ریخته‌گری باید از این حالت برزخ و اینکه در لیست واگذاری اصل ۴۴ قرار گرفته تعیین‌تکلیف شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی گفت: برای تامین نقدینگی و کمک به توسعه شرکت ماشین‌سازی تبریز و شرکت ریختگری ماشین‌سازی باید نگاه ویژه‌ای شود.

وی اضافه کرد: با توجه به اهمیت این صنعت و اینکه هویت آذربایجان محسوب می‌شود و همچنین تاثیر قابل‌توجهی که در رشد و توسعه صنعت آذربایجان و کشور داشته باید به این صنایع نسبت به سایر بنگاه‌ها نگاه متفاوتی شود.

وی با تاکید بر رفع مسائل و مشکلات بانکی و افزایش ظرفیت واحدهای تولیدی و حمایت ویژه از صنایع استان گفت: در این زمینه جلسه‌ای با حضور استاندار آذربایجان شرقی به منظور بررسی دغدغه‌های صنایع استان برگزار شد که مقرر شد سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران نگاه ویژه‌ای به مشکلات این صنایع داشته باشد.

وی با اشاره به نقش پدافندی گروه ماشین‌سازی تبریز تشریح کرد: پدافند غیرعامل یعنی اینکه از داشته‌های خود حفاظت و تولید تداوم یابد و بر همین اساس نخستین‌قدم در این زمینه برای گروه صنعتی ماشین‌سازی و شرکت ریخته‌گری آن این است که این شرکت‌ها را از وضعیت بلاتکلیف فعلی درآوریم و حداقل ۵ سال بحث واگذاری آن با هدف توسعه و افزایش تولید در هر ۲ شرکت را متوقف کنیم.

پرنیان با تاکید بر اینکه صنعت کشور مدیون شرکت ماشین‌سازی تبریز و حفظ این شرکت ضروری است، تصریح کرد: ماشین‌سازی مدرسه تربیت مهندسان و نیروهای متخصص است و کارگران آن برای سایر مجموعه‌ها در حکم نیروی متخصص هستند و کمترین کار برای حفظ این مجموعه خارج کردن شرکت از وضعیت فعلی و ایجاد زمینه توسعه و به‌روزرسانی آن است.

سخن پایانی...

برآیند برگزاری جلسات متعدد در سطوح استانی و بازدید مقام‌های ارشد کشوری از مجموعه صنعتی ماشین‌سازی تبریز، حاکی از این واقعیت تلخ است که گره‌کور نجات این نماد صنعت خطه آذربایجان، نیازمند اراده‌ای فرا استانی و دلسوزی نهادهای بالادست در سطح معاونت‌های ریاست‌جمهوری و وزارتخانه‌های مربوطه برای هم‌افزایی جهت احیای این کارخانه پنجاه و اندی ساله است که زمانی پوشیدن پیراهنش در تبریز و سراسر ایران، برای کارگران و مهندسانش مایه مباهات بود و فارغ‌التحصیلان بهترین دانشگاه‌های کشورمان آرزو می‌کردند که در آنجا به‌کار گرفته شوند.

یادداشت

عربستان نمی‌خواهد از قافله عقب بماند

بیژن یثربی
کارشناس معدن و مدیرعامل یک شرکت صنعتی و معدنی

عربستان باوجود برخورداری از ذخایر عظیم انرژی و از آن مهم‌تر، برای به‌بهره‌برداری رساندن معادن خود به سرمایه‌گذاری خارجی روی آورده است؛ پس می‌تواند صاحب همه‌چیز از جمله تکنولوژی شود.

بر کسی پوشیده نیست که فولاد مبارکه بزرگ‌ترین واحد صنعتی کشور و افتخار ملی همه ایرانیان است. ورقی که امروز فولاد مبارکه تولید می‌کند، استاندارد بسیار بالایی دارد و همتراز و حتی گاهی اوقات بالاتر از ورق سایر کشورهای دنیا است، اما تکنولوژی تولید متعلق به ۳۰، ۴۰ سال پیش است. به‌این‌ترتیب، نرخ تمام‌شده محصولات این کارخانه، بالاتر از نرخ کارخانه‌ای نوساز با تکنولوژی‌های روز دنیا می‌شود، بنابراین حتی اگر در بعضی از امکانات و توانایی‌های معدنی عربستان‌سعودی از ما عقب‌تر باشد ـ برای مثال از لحاظ زمین‌شناسی یا نیروی متخصص ـ اما با سرمایه‌ای که جذب می‌کند، می‌تواند تکنولوژی کاملا به‌روز وارد کند و تولید خود را به‌شکل بهینه ارائه و هزینه عملیاتی را به‌شدت کاهش دهد، پس در این زمینه مزیت نسبی دارد، زیرا ما در وضعیت تحریم قرار گرفته‌ایم و با مشکلات زیادی روبه‌رو هستیم. البته شاید عربستان در کوتاه‌مدت یا حتی میان‌مدت نتواند با کشورمان رقابت کند، اما به‌طورقطع در دوره‌ای بلندمدت می‌تواند به‌راحتی جای ما را اشغال کند، به‌ویژه درباره مواد معدنی که در هر دو سرزمین وجود دارد. به‌عنوان‌مثال در مسجدالحرام و مسجدالنبی از سنگ‌هایی استفاده شده که می‌گویند کوپ آن متعلق به خود عربستان‌سعودی بوده است، یعنی این کشور در زمینه سنگ‌های ساختمانی، معادن یونیک و خاصی دارد که ممکن است ما نداشته باشیم. به‌هرحال چون این کشور قصد دارد سرمایه‌گذاری کلانی انجام دهد، می‌تواند گوی سبقت را از ما برباید. اما نکته دیگر این است که کشورهای دنیا در معاهده اقلیمی پاریس متعهد شده‌اند تا مصرف سوخت‌های فسیلی را کاهش دهند. پیش‌بینی می‌شود به‌تدریج تقاضا برای انرژی‌های فسیلی کم خواهد شود و به‌طبع نرخ آنها کاهش پیدا می‌کند. از سوی دیگر، بازار مواد معدنی به‌خاطر افزایش تقاضا پررونق می‌شود و نرخ آن افزایش پیدا خواهد کرد ـ که امروزه هم کم‌وبیش شاهد این اتفاق هستیم ـ بنابراین عربستان نمی‌خواهد از این قافله عقب بماند و به‌دنبال جایگاه بالاتری در واقع در تعاملات بین‌المللی است، پس طبیعی است که قدم در این راه بگذارد. هر کشوری که آنقدر آینده‌نگری داشته باشد که قدم پیش بگذارد و در حوزه معدن وارد شود، یعنی فهمیده که جنگ فردا، جنگ منابع معدنی است و می‌خواهد در این میدان دست‌خالی نباشد. فراموش نکنیم که این کشور یکی از بزرگ‌ترین قدرت‌های اوپک است. کشوری که هم انرژی دارد و هم به‌راحتی می‌تواند سرمایه‌گذاری خارجی انجام دهد، چرا نباید به یکی از قدرت‌های معدنی تبدیل شود؟ گفته می‌شود این کشور از الگوی امارات پیروی می‌کند، یعنی با دعوت از سرمایه‌گذاران خارجی، تامین زمین و انرژی، خرید مواد اولیه از دیگر نقاط دنیا، فرآوری و فروش قصد دارد به‌سرعت جایی برای خود در این بازار باز کند، البته برای اینکه بتواند در این کار موفق شود، باید مناقشات خود را با همسایگان خود به حداقل ممکن برساند و جایگاه خود را در معاملات بین‌المللی محکم و اگر بخواهد در حوزه معدن و صنایع وابسته حداکثر سرمایه را جذب کند، باید درگیری‌های خود را چه در داخل و چه در خارج به حداقل ممکن برساند. چون سرمایه بسیار حساس است و نسبت به اخبار منفی داخلی و خارجی کشورها واکنشی به‌شدت منفی نشان می‌دهد، بنابراین برای اینکه ریسک سرمایه‌گذاری به حداقل ممکن برسد، باید کشور باثبات باشد و مشکلات داخلی و خارجی خود را برطرف کند. برای همین فکر می‌کنم وقتی دارد در این حوزه گام برمی‌دارد، باید پازل را مرتب و دقیق بچیند. کشوری که تازه می‌خواهد در حوزه اکتشاف سرمایه‌گذاری کند، باید در مرحله بعد، امکانات استخراج و واردات ماشین‌آلات سنگین را فراهم آورد و پس از آن کارخانجات فرآوری و استحصال می‌خواهد. اعداد و ارقام در این فرآیند نجومی است و ممکن است سر به میلیاردها دلار بزند، بنابراین چه بهتر که این پول‌های کلان در بخش صنعت و معدن استفاده شود تا رقابتی سالم در منطقه ایجاد کند.

در اجلاس ایران فناوری معدنی موردنیاز ونزوئلا مطرح شد

توان ایران در تامین فناوری معدنی ونزوئلا

گیتا جاودانی

ونزوئلا با نام رسمی جمهوری بولیواری ونزوئلا کشوری مستقل و فراقاره‌ای در شمال امریکای‌جنوبی و با جزیره‌هایی در دریای کارائیب است. ونزوئلا کشوری سرسبز در منطقه گرمسیری، دارای اقلیم گرمسیری و دارای تنوع زیستی فراوان است. ونزوئلا دارای بزرگ‌ترین ذخیره نفتی در اوپک و جهان و کشوری معدن‌خیز است، اما بعد از روی کار آمدن هوگو چاوز و در پیش گرفتن سیاست‌های چپ‌گرا، دچار مشکلات اقتصادی شدید شد. یکای واحد پول ونزوئلا بولیوار است که در حال حاضر بی‌ارزش‌ترین واحد پولی در جهان به‌شمار می‌رود. هم‌اکنون روابط ونزوئلا و ایران در برابر تحریم‌های امریکا افزایش یافته و کمک‌های ایران در قالب سوخت، فناوری، صنعت نفت، خوراک و دارو به این کشور روانه شده است. گفته می‌شود این کشور به‌شدت نیازمند مواد اولیه و معدنی است تا پروژه‌های راهسازی و ساختمان‌سازی خود را گسترش دهد و در نشست اخیر کمیته صنعت، معدن و تجارت نهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و ونزوئلا بر این نکته تاکید شد که ایران می‌تواند در عرصه‌های فولاد، آلومینیوم، مس، روی، سیمان و... کمک شایانی در مسیر توسعه این کشور داشته باشد. از سوی دیگر باتوجه به امکانات ونزوئلا در زمینه تولید و صادرات بریکت آهن‌اسفنجی، طلا و بوکسیت فرصت مناسبی برای رفع نیازهای کشورمان در این زمینه ایجاد خواهد شد. علاوه بر این، سرمایه‌گذاری در حوزه معادن ونزوئلا می‌تواند در آینده به فعالان بخش معدن و صنایع معدنی این کشور کمک کند تا خود به استخراج و فرآوری مواد بپردازند.

عکس: آیدا فریدی

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت چندی پیش اعلام کرد: ایران برای تامین فناوری معدنی موردنیاز ونزوئلا آمادگی دارد. رضا محتشمی‌پور گفت: توسعه همکاری‌های معدنی در راستای بالا بردن تراز تجاری میان این ۲ کشور ضروری است. وی بااشاره به اینکه ایران در حوزه صنایع‌معدنی پیشرو است، گفت: این کشور می‌تواند فناوری‌های موردنیاز خود در این حوزه از کشورمان را تامین کند. «روزگار معدن» برای بررسی این موضوع، نظر ابراهیم جمیلی و احمد جمشیدی را جویا شد و از این کارشناسان پرسید چشم‌انداز آنها درباره گسترش همکاری‌های این ۲ کشور معدنی تحت‌تحریم چیست؟

فرصتی برای توسعه فعالیت معدنی

ابراهیم جمیلی ـ رئیس کمیسیون معدن و صنایع‌معدنی اتاق بازرگانی ایران: کشور ما در زمینه معدن و صنایع‌معدنی دارای تجربیات خوب و مفیدی است. به‌عنوان‌مثال در بهره‌برداری از فلزات مانند آهن، مس، طلا، سرب، روی و... تجربه‌های مفید و توانایی قابل‌توجهی داریم. علاوه بر این، برخی ماشین‌آلات موردنیاز معدنکاری هم در کشورمان تولید می‌شود، بنابراین می‌توانیم از تمام این ظرفیت‌ها برای معدنکاری در کشورهای دیگر از جمله ونزوئلا استفاده کنیم.

اما به‌عقیده من، اول لازم است،بررسی شود در ونزوئلا موقعیت خوبی برای بهره‌برداری از معادن وجود دارد یا خیر. در صورت مثبت بودن پاسخ، فعالیت در این کشور هم یکی از جمله فرصت‌هایی است که می‌تواند برای رشد و توسعه فعالیت‌های معدنی مفید و موثر باشد.

▣ پیشینه معدنی ونزوئلا

گفته شده است دولت ونزوئلا با خروج از بنگاهداری و فراهم آوردن فرصتی برای نقش‌آفرینی بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری‌های خوبی در حوزه زیرساخت‌ها و توسعه صنعتی انجام داده است، اما باتوجه به شرایط سیاسی خاص این کشور، شرکت‌های قدرتمند چندملیتی یا کشورهای صاحب‌نام معدنی وارد حوزه سرمایه‌گذاری در این کشور نشده‌اند؛ این محدودیت برای شرکت‌های بزرگ بین‌المللی، فرصت مغتنمی برای ما است که بتوانیم از این خلأ برای گسترش فعالیت‌های خود استفاده کنیم.

▣ رقابت در نرخ و کیفیت

اگر بخواهیم وارد این عرصه شویم، توجه داشته باشیم که هم قیمت‌مان باید رقابتی باشد و هم کیفیت خدمات‌مان. بنابراین باید ابتدا همه جوانب این فرصت را بررسی کنیم، به‌عنوان‌مثال ببینیم آیا انتقال ماشین‌آلات از ایران به ونزوئلا منطقی است یا خیر، بنابراین نمی‌توان بدون مطالعه دقیق در این زمینه اظهارنظر کرد و گفت، چون این کشور از ایران دور است، انتقال ماشین‌آلات صرفه اقتصادی ندارد. هرکس که قرار باشد قدم در این گود بگذارد و سرمایه‌گذاری کند، خود باید همه این جوانب را موردبررسی قرار دهد.

▣ فتح باب مبادلات بین‌المللی

اگر این اتفاق رخ دهد، شرکت‌های ما بین‌المللی می‌شوند. البته کشور ما پیش از این مثل دیگر کشورها در زمینه صادرات خدمات فنی و مهندسی، سرمایه‌گذاری اقتصادی، برج‌سازی، پروژه‌های ساختمانی و مانند آن حضور داشته است و در حال حاضر هم این فرصت می‌تواند فتح بابی برای افزایش مبادلات بین‌المللی باشد.

▣ دولتی یا خصوصی؟

توصیه من این است که دولت خود را از انجام پروژه معدنی در کشورهای دیگر کنار بکشد و زمینه‌ای فراهم آورد تا بخش خصوصی در این حوزه فعال شود.

به‌عقیده من، اگر بخش دولتی وارد کار شود، مسلما موفق نخواهد بود. در دنیا، هیچ اقتصاد موفقی به‌دست دولت نیست و همه حوزه‌های اقتصادی را بخش خصوصی اداره و مدیریت می‌کند.

ما هم اگر می‌خواهیم وارد مراودات بین‌المللی شویم، باید از طریق بخش خصوصی اقدام کنیم. شاهد این مدعا سرمایه‌گذاری دولتی در بخش خودروسازی است که با هیچ ترفندی نتوانست در این زمینه موفق شود.

▣ نقش فراسرزمینی دولت

به‌گمان من، دولت فقط باید بخش خصوصی را موردحمایت قرار دهد و زمینه را برای حضور آنها فراهم کند.

تا زمانی که بخش خصوصی به‌طورمستقیم وارد این عرصه نشود و سرمایه‌گذاری نکند، نمی‌تواند توان خود را محک بزند و تجربیات بین‌المللی کسب کند.

وقتی پیشنهادهایی ازاین‌دست مطرح می‌شود، سرمایه‌گذار در قدم اول می‌پرسد که این فرصت چه دستاوردی برای ما خواهد داشت.

بعد باید جزءبه‌جزء آن موردبررسی قرار گیرد و اگر به این نتیجه رسیدند که پیشنهاد خوبی است و فرصت مناسبی ایجاد می‌کند، بعد درباره روش‌های بهینه انجام کار رایزنی و تصمیم‌گیری می‌شود.

فرصتی برای محک زدن تجربه

احمد جمشیدی ـ دانشیار معدن و محیط‌زیست و مجری طرح معدنکاری سبز ایمیدرو: ونزوئلا ظرفیت بسیار خوبی در حوزه‌های مختلف معدن و صنایع وابسته مثل فولاد، سیمان، طلا و امثال آن دارد، بنابراین برای کشور ما فرصت مغتنمی خواهد بود تا در این زمینه‌ها توانایی خود را عرضه کند و وارد همکاری مشترک با این کشور شود.

علاوه بر این، متخصصان کشور ما توان بالایی در زمینه‌های مربوط به معدنکاری سبز، ترمیم و بازسازی آسیب‌های زیست‌محیطی، موضوعات مربوط به معدنکاری سبز (greenmining) و جلوگیری از تبعات مخرب معدنکاری دارند و فکر می‌کنم در این حوزه‌ها می‌توانند به‌شکل قابل‌توجهی به ونزوئلا کمک کنند.

▣ گره‌گشایی در معدنکاری سبز

معدنکاری از ۲ طریق کلی کاهش و افت کیفیت، می‌تواند بر آب‌های سطحی و زیرزمینی اثر سوء بگذارد.

آلاینده‌های حاصل از معدنکاری از طرق مختلف به محیط‌زیست و به‌ویژه منابع آب‌وخاک، نفوذ می‌کنند و مهم‌ترین اتفاقی که در مقیاس بزرگ رخ می‌دهد، این است که منبع خاک/آب دیگر قابل‌استفاده برای کاربری‌های دیگر نخواهد بود. به‌عنوان‌مثال، برخی از این ترکیبات به‌محض ورود به منابع آب سطحی، سبب برهم خوردن تعادل کیفی آب می‌شوند.

فلزات سنگین و آلاینده‌های آلی هم یا جذب رسوبات می‌شوند یا همراه با جریان آب تا کیلومترها دورتر می‌روند و آلودگی را گسترش می‌دهند.

همچنین در برخی موارد باتوجه به شرایط محیطی می‌توانند کمپلکس‌های سمی‌تر و خطرناک‌تری تشکیل دهند. به‌طورمعمول آلودگی منابع آب زودتر از آلودگی منابع خاک برجسته می‌شود.

هنگام ورود پساب حاوی آلاینده‌های متنوع به منابع خاک، در ابتدا بخشی از آلاینده‌ها (به‌ویژه فلزات سنگین) جذب خاک می‌شوند (از طریق جذب سطحی یا تبادل یون) و به‌مرورزمان در صورت وجود پوشش گیاهی، وارد زنجیره غذایی می‌شوند. بخشی از آلاینده‌ها نیز در اثر رواناب یا بارندگی می‌توانند در منابع آب زیرزمینی منتشر شوند. به‌عبارتی، از طریق موارد یادشده امکان آلودگی منابع آب‌وخاک در اثر تخلیه پساب‌های آلوده وجود دارد. از سوی دیگر، هر نوع معدنکاری، حجم بسیار زیادی باطله تولید می‌کند و باتوجه به اینکه به‌غیراز آهن، عیار فلزات در حد ppm است (که در حد یک درصد از مواد استخراج‌شده است)، هر آنچه استخراج می‌شود، باطله است و باطله‌ها به‌شدت به محیط‌زیست آسیب وارد می‌کنند.

کارشناسان و پژوهشگران ما در این زمینه به‌خوبی کار کرده‌اند و می‌توان به جرات ادعا کرد که چیزی در زمینه دانش فنی کم نداریم، به‌ویژه در حوزه بازچرخانی و تصفیه پساب‌های معدنی، تجربه قابل‌قبول و دانش فنی خوبی وجود دارد که می‌توان آن را به ونزوئلا یا هر کشور دیگری صادر کرد.

▣ اشتغال‌آفرینی برون‌مرزی

البته کشور ما در زمینه سخت‌افزار توان خاصی ندارد؛ جدا از این، باتوجه به دوری مسافت، از اساس انتقال امکانات سخت‌افزاری چندان هم منطقی به‌نظر نمی‌رسد.

اما در زمینه مراودات در حوزه دانش فنی و توان نرم‌افزاری باید این نکته را در نظر داشته باشیم که وقتی کشور در شرایط تحریمی قرار دارد، هر تجربه بین‌المللی می‌تواند برای ما دستاوردی قابل‌توجه به‌شمار رود و بسته به اینکه می‌خواهیم چه نوع مراوده و قراردادی با این کشور برقرار کنیم، می‌تواند فرصتی برای اشتغال برون‌مرزی باشد و ارزآوری ایجاد کند که هرکدام به‌تنهایی دستاورد قابل‌توجهی است و تاثیرات مهمی دارد. علاوه بر این، فرصتی برای کسب تجربه‌هایی فراهم می‌کند که شاید در داخل کشور نتوان به‌راحتی به‌دست آورد.

▣ باب مراودات بلندمدت

روشن است که در این مراوده جنبه‌های سیاسی برجسته‌تر است تا برخورداری از امکانات یا توانایی‌های خاص، زیرا همان‌طور که اشاره شد، در حال حاضر کشور ما از نظر توان فنی و در اختیار داشتن تکنولوژی، چندان سرآمد نیست که بتواند ادعایی در این زمینه داشته باشد و رقبای متعدد دیگری وجود دارند که در این حوزه از ما جلوتر هستند، اما به‌واسطه شرایط خاص سیاسی که ونزوئلا دارد، شاید دسترسی به دانش فنی و تکنولوژی برای آنها هم به‌راحتی امکان‌پذیر نباشد و به‌همین دلیل بهره بردن از چنین فرصتی، می‌تواند زمینه خوبی برای شکل‌گیری مراودات بیشتر و عمیق‌تر در بلندمدت باشد.

خوشبختانه در حال حاضر در زمینه بهره‌برداری از معادن طلا همکاری مثبتی شکل گرفته و قراردادهایی هم منعقد شده است و همکاران ما مشغول ارائه خدمات فنی به این کشور هستند. خلاصه اینکه، متخصصان کشور ما در حوزه نرم‌افزاری و دانش فنی می‌توانند به حل مشکلات معدنکاری در این کشور کمک کنند که امید است، راهگشای گسترش فعالیت‌های برون‌مرزی باشد.

▣ میانبری برای تبادلات مالی

باتوجه به مشکلاتی که سر راه مبادلات مالی وجود دارد، به‌نظر می‌رسد یا شیوه تهاتری (برای مثال با طلا) به‌کار گرفته شود یا پرداخت به‌صورت نقدی باشد.

به‌هرحال چاره‌ای نیست، جز اینکه برای این بخش تدابیری اندیشید و از روش‌های تحریم‌گریز استفاده کرد.

سخن پایانی

بسیاری از شرکت‌های ایرانی باتوجه به توان فنی و تجاربی که طی سالیان کسب کرده‌اند، از گسترش فعالیت‌های خود به بیرون از مرزها استقبال می‌کنند و براساس این نیاز، موضوع معدنکاری فراسرزمینی مدتی است جای خود را در مباحثات حوزه معدن باز کرده است. پرواضح است که به‌دلیل شرایط خاص کشور، فرصت‌های چندانی برای گسترش این حوزه وجود ندارد، اما کارشناسان معدنی به‌اتفاق معتقد هستند استفاده از همین فرصت‌های معدود و محدود می‌توانند برای گسترش تجربیات معدنکاران کشور بسیار مثمرثمر باشند.

محلات قطب صنعت سنگ می‌شود؟

عضو شورای سیاست‌گذاری سنگ کشور از برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری و اشتغالزایی در منطقه محلات خبر داد و گفت: می‌توان تجارت سنگ را در این منطقه تضمین و این منطقه را به قطب تولید و تجارت سنگ تبدیل کرد. به‌گزارش معدن‌نامه حسین سروش اظهار کرد: باتوجه به سرمایه اجتماعی موجود در صنعت سنگ محلات و قدمت ۱۰۰ساله استخراج و قدمت ۵۰ساله فرآوری آن در این منطقه، می‌توان زمینه‌ای مهیا کرد که تجارت سنگ در اختیار محلات باشد. وی تصریح کرد: پیش‌بینی شده است که بازار بورس، پایانه‌های صادراتی، موزه و نمایشگاه دائمی سنگ کوب و سنگ فرآوری‌شده به مجموعه امکانات حاضر اضافه شود. سروش ادامه داد: سنگ کل کشور باید در اینجا قیمت‌گذاری، معامله یا تعیین‌تکلیف شود؛ همچنین ضروری است که امکانات رفاهی مثل هتل و ترانسفر مطلوب برای مشتریان خارجی مهیا شود. عضو شورای سیاست‌گذاری سنگ کشور بااشاره به وجود نیروهای ماهر در شهر محلات و در تمامی عرصه‌های تولید تا صادرات سنگ افزود: حدود ۳ میلیون تن از ۱۱ میلیون تن سنگ تولیدی کشور، سهم محلات است و از آنجا که تراورتن در محلات تولید می‌شود، ۴۰ درصد اقتصاد سنگ خام در محلات شکل می‌گیرد. نیروهای ماهر این شهرستان در بخش‌های مختلف چرخه تولید تا فرآوری و صادرات سنگ در معادن و صنایع کشور فعال هستند. لازم به یادآوری است که راه‌اندازی شهر سنگ در کرمانشاه بعد از ۶ سال از ارائه پیشنهاد نظام‌مهندسی معدن استان، همچنان مسکوت مانده است. پشتوانه این طرح قابلیت‌های فراوان در زمینه سنگ تزئینی، از جمله برآورد ذخیره ۴۵ میلیون تنی انواع سنگ تزئینی، کیفیت و مرغوبیت تولیدات، وجود سنگ‌بری‌های متعدد در نقاط مختلف استان و نزدیکی به بازارهای صادراتی از جمله عراق و سوریه بوده است.

تکیه‌بر ظرفیت‌های معدنی باهدف اشتغالزایی تقویت می‌شود

توسعه زیرساخت‌های کرمانشاه در دستور کار ایمیدرو

گروه معدن

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است. این ظرفیت‌ها در مناطق مختلف کشور پراکنده شده‌اند و امکانی برای توسعه صنعتی و اقتصادی استان‌های مختلف را فراهم می‌کنند. با این وجود بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی به الزاماتی نیاز دارد. از جمله آنکه فرآیندهای نخست اکتشاف بسیار پرهزینه هستند و ریسک بالایی به همراه دارند. علاوه بر این بسیاری از ذخایر معدنی در مناطق دورتر از شهرها واقع شده‌اند و در نتیجه فاقد امکانات زیرساختی مناسب هستند. بنابراین توسعه زیرساخت‌های کشور برای بهره‌مندی هرچه بیشتر از این ذخایر ضروری به نظر می‌رسد. توسعه زیرساخت‌های یادشده از یک سو به منزله ایجاد فرصتی برای اشتغالزایی است. از سوی دیگر نیز امکانی را برای توسعه مناطق شهری فراهم می‌کند. با به بهره‌برداری رسیدن ظرفیت‌های معدنی موقعیت‌های شغلی جدید و متعددی ایجاد می‌شود که در نهایت به نفع اقتصاد کشور خواهند بود. در این میان سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران به عنوان متولی بخش معدن کشور وظیفه رونق بخشی به این ظرفیت‌های غنی معدنی را بر عهده دارد. چنانچه این سازمان در اجرای وظایف خود متعهد باشد، شاهد اتفاقات ویژه و توسعه قابل توجهی در مناطق مختلف کشور خواهیم بود.

عکس: روزگار معدن

توسعه زیرساخت‌ها در کرمانشاه

وجیه‌اله جعفری در دیدار با نماینده مردم کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی هدف از توسعه زیرساخت‌های این استان را ایجاد اشتغال عنوان کرد.

به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، وجیه‌اله جعفری رئیس هیات عامل این سازمان در نشست با محمد رشیدی نماینده مردم کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی به اشاره به تفاهم‌نامه میان ایمیدرو و استانداری کرمانشاه، اظهار کرد: با توجه به نیاز مبرم استان کرمانشاه به اشتغالزایی، به دنبال توسعه زیرساخت‌های این استان هستیم. بدون تردید تحقق این هدف موقعیت‌های شغلی متعددی را در کشور ایجاد می‌کند.

وی افزود: ایجاد زیرساخت‌ها به‌تنهایی منجر به اشتغالزایی بالا نمی‌شود اما تقویت این بخش به‌منظور کمک به توسعه صنعتی استان ضروری بوده اما زمینه ایجاد اشتغال را فراهم خواهد کرد.

رئیس هیات عامل ایمیدرو اعلام کرد: در حوزه فعال‌سازی معادن کوچک ۲ بسته سرمایه‌گذاری در قالب ۱۴ محدوده معدنی در شهرستان‌های کرمانشاه، سنقر، کرند غرب و اسلام‌آباد غرب برای برگزاری مزایده‌های عمومی در حال آماده‌سازی است.

جعفری افزود: ایمیدرو در راستای جذب سرمایه‌گذاری و ایجاد ارزش‌افزوده در استان‌های کرمانشاه و ایلام، آگهی فراخوان خواهد داد.

جعفری خبر داد: همچنین در فاز دوم ظرفیت‌یابی معدنی در استان کرمانشاه ۴ محدوده امیدبخش در شهرستان‌های پاوه، سنقر، هرسین و صحنه، شناسایی شده است.

عدالت در توزیع زیرساخت‌ها و اشتغال

محمد رشیدی نماینده مردم کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی در این نشست ضمن تشکر از اقدامات سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران برای پیگیری اجرای تفاهم‌نامه یادشده، تصریح کرد: نیازمند عدالت در توزیع زیرساخت‌ها، امکانات و اشتغال هستیم. کرمانشاه با بیشترین آمار بیکاری در کشور نیاز به توسعه زیرساخت‌ها و رشد نرخ اشتغال دارد.

وی یادآور شد: این استان ۳۷۰ کیلومتر مرز زمینی دارد. بیشترین صادرات غیرنفتی کشور از مرز پرویزخان در شهرستان قصر شیرین انجام می‌گیرد. باوجود تمام ظرفیت‌های یادشده، این استان همچنان از امکانات زیرساختی مناسب محروم است.

علاوه بر این باید اقرار کرد که بیشترین نرخ بیکاری کشور به این استان اختصاص دارد.

حمایت از ۱۰۸ معدن در کرمانشاه

فرید دهقانی، مدیرعامل صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی نیز خاطرنشان کرد: صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی تا سال ۱۳۹۹ برابر ۱۰۸ معدن در استان کرمانشاه را موردحمایت خود قرار داده است.

از این میزان ۳۵ معدن برای افزایش و توسعه بهره‌برداری و ۷۳ معدن نیز برای اکتشافات تکمیلی خود از این صندوق تسهیلات دریافت کرده‌اند.

وی ادامه داد: اما متاسفانه طی سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ تنها ۳ معدن برای استفاده از تسهیلات این صندوق مراجعه کرده‌اند که در حوزه‌های شن و ماسه، قیر طبیعی و سنگ لاشه فعالیت داشته‌اند.

دهقانی یادآور شد: با توجه به افزایش سرمایه این صندوق طی سال گذشته، فرصت مناسبی برای استفاده معدن داران در جهت توسعه فعالیت‌های خود فراهم‌شده است.

سخن پایانی

استان کرمانشاه از ظرفیت‌های ویژه‌ای در بخش معدن و صنایع وابسته به آن برخوردار است.

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران به دنبال آن است که با برگزاری مزایده، معادن کوچک این استان را فعال‌سازی کند.

آغاز به کار استخراج و برداشت از این ذخایر نیازمند تأمین زیرساخت‌های مناسب در استان کرمانشاه است. تأمین این نیاز از یک‌سو زمینه توسعه صنعتی و اقتصادی استان کرمانشاه را فراهم می‌کند. از سوی دیگر نیز توسعه زیرساخت در حوزه‌های مختلف انرژی، راه و ... به‌منزله جذب سرمایه قابل‌توجه به این استان و حتی اشتغالزایی گسترده در آن دارد.

توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که استان کرمانشاه بیشترین آمار بیکاری را در کشور به خود اختصاص داده است.

بنابراین تکیه‌بر ظرفیت‌های معدنی این استان و همکاری نهادهای مربوطه می‌تواند نقش موثری در رفع چالش‌های این استان و اشتغالزایی ایفا کند.

قدم نخست در این مسیر جذب سرمایه است.

در گام بعدی نیز باید با توسعه زیرساخت‌ها، امکان بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی فراهم شود.

بدین ترتیب مشکلات در حوزه‌های مختلف صنعتی، اقتصادی و حتی اجتماعی مرتفع خواهند شد.

خبر

گزارش «روزگار معدن» از شهر کراکف؛

قدیمی ترین معدن نمک دنیا کجاست

در جنوب لهستان و در نزدیکی شهر کراکوف یک معدن نمک هست که در گذشته نقش زیادی در اقتصاد مردم این کشور داشته است. امروز این معدن پر از مجسمه و بناهای نمکی است که اینجا را تبدیل به یکی از پربازدیدترین جاذبه های لهستان کرده اند. معدن نمک ویلیچکا قرن ها فعالیت داشته و از قدیمی ترین معادن نمک دنیاست. از قرن نوزده تا به حال در داخل این معدن یک مسیر گردشگری زیر زمینی به وجود آمده که امکان بازدید از آن را برای گردشگران به وجود آورده است. اگر می خواهید از معدن نمک ویلیچکا بیشتر بدانید در ادامه الی گشت را همراهی کنید.

معدن نمک ویلیچکا (Wieliczka Salt Mine) یکی از قدیمی ترین معادن نمک جهان است و از قرن سیزدهم تا سال ۲۰۰۷ به طور مداوم نمک تولید می کرده است. معدن ویلیچکا در گذشته آنقدر فعال بود که نمک سایر نقاط دنیا را هم تامین می کرد و نمک ها را با نام تجاری مخصوص ویلیچکا به بازار عرضه می کرد. با اینکه امروز نمک ارزش چندانی ندارد اما در گذشته عنصر باارزشی بوده که تحول زیادی را در اقتصاد یک کشور به وجود می‌آورد پس حالا با گردش در میان دالان های ویلیچکا نه فقط یک معدن بلکه وضعیت اجتماعی و اقتصادی مردمان آن دوره را مرور می کنید. اینجا یک معدن معمولی نیست و جاذبه های جذابی برای تماشا دارد به طوری که تبدیل به یکی از پربازدیدترین جاذبه‌های لهستان شده است. این معدن بزرگ که در نزدیکی کراکوف قرار گرفته بیش از ۳۰۰ کیلومتر طول دارد و با اقدامات خلاقانه جذابیت‌هایی پیدا کرده که خیلی‌ها را برای تماشا به این محل می‌کشاند. معدن نمک ویلیچکا تنها معدن نمک دنیاست که از زمان قرون وسطی به بعد استخراج نمک در آن ادامه داشته است. این معدن که در ۹ طبقه بنا شده از سال ۱۹۷۸ در لیست میراث جهانی یونسکو قرار دارد. در طول قرن‌ها استخراج نمک، این معدن تبدیل به یک شهر زیرزمینی شده و در آن آب و هوای خاصی شکل گرفته است. در این معدن کیلومترها راهروی زیرزمینی به همراه دالان‌ها و کلیساها، تاریخ و رمز و راز معدن را در خود پنهان کرده است. البته همین که پا به این معدن بگذارید یک راهنما همه اسرار این معدن را برای‌تان فاش می‌کند و می‌گویند که چگونه معدنکاران در طول قرن‌ها طلای سفید را از این معدن استخراج می‌کرده‌اند.

این معدن خلاصه‌ای از پیشرفت تکنولوژی ست؛ در دوران باستان معدنکاران اولیه با کشف رسوبات یک سنگ نمک شروع به استخراج نمک کردند اما در قرون وسطی نمک تبدیل به یکی از مهمترین مواد اولیه در غذا و صنعت نگهداری از مواد غذایی شد برای همین معدن نمک ارزش زیادی پیدا کرد. در طول قرن ۱۸ اتریش کنترل این معدن را به دست کرد و تکنولوژی های زیادی را به این معدن آورد که خیلی از آنها باعث شد که این معدن تا به امروز پابرجا باشد و در زمان حکومت اتریشی‌ها بود که گردشگری به داخل این معدن راه پیدا کرد.

مجسمه‌های نمکی

این معدن از جاذبه‌های گردشگری محبوب لهستان است و امروز دیگر نمکی تولید می کند و به جاذبه گردشگری و موزه تبدیل شده به طوری که هر سال تقریبا ۱.۲ میلیون نفر به بازدید از این معدن می‌روند. قسمت توریستی معدن در عمق ۶۴ متری زیرزمین قرار دارد و برای رسیدن به آن باید از ۳۷۸ پله چوبی پایین بروید البته نگران برگشت و بالا رفتن از این همه پله نباشید چون برای برگشت تان یک آسانسور در نظر گرفته شده که شما را به آسانی به بالا می برد. ۳۶ نفر در داخل این آسانسور سوار می‌شوند و در عرض ۳۰ ثانیه به سطح زمین برمی‌گردند. خودتان را برای یک گردش حدودا ۴ ساعته آماده کنید چون اگر می‌خواهید همه قسمت‌های جذاب معدن را ببینید باید ساعت‌ها وقت بگذارید. در داخل این معدن جاذبه‌های زیادی در انتظارتان است؛ از اتاقی با دیوارهای نمکی و مجسمه‌های جالب توجه گرفته تا دریاچه‌ای با آب زلال و نمایشگاه‌هایی که همه آنها درباره تاریخچه ی معدن نمک هستند. با رفتن به داخل این معدن یک مسیر گردشگری به طول ۳.۵ کیلومتر را می بینید که مجسمه ها، نقوش افسانه‌ای و نمایشگاه های زیادی برای تماشا دارند. همه مجسمه‌ها از نمک ساخته شده‌اند و معدنکاران هنرمند آنها را در طول این سال‌ها به وجود آورده‌اند تا برکت این معدن را بیشتر کنند. در واقع حدود ۱۰نسل از معدنکاران لهستانی روی این معدنکار کرده‌اند و به غیر از استخراج نمک جاذبه‌های تماشایی آن را شکل داده‌اند. در این مسیر، کم‌کم به یک دریاچه زیرزمینی می‌رسید که خنکای آن تا کیلومترها احساس می‌شود و با رنگ زمردین جلوه جدیدی از تاریخ استخراج نمک را به شما نشان می‌دهد. تالارها و دالان‌های زیرزمینی این معدنطوری کنده‌کاری و مزین شده‌اند که به خوبی منعکس‌کننده سنت‌های مذهبی و اجتماعی معدنکاران هستند. احتمالا انتظار دارید با ورود به این معدن همه‌چیز مثل نمک، سفید باشد اما بیشتر سنگ‌های نمکی که در داخل این معدن هست خاکستری رنگ است. در واقع سنگ نمک این معدن اصلا سفید رنگ و بلوری نیست و بیشتر از همه شما را یاد گرانیت ناخالص می‌اندازد.

این معدن گذشته‌ای پرفرازونشیب داشته و از آسیب‌های جنگ جهانی دوم در امان نمانده است. در آن سال‌ها نیروهای آلمانی از تونل‌های زیرزمینی این معدن استفاده‌های نظامی می‌کردند برای همین قسمت‌هایی از آن آسیب‌هایی دیده است. جالبه که در این معدن مراسم مختلفی مثل جشن عروسی هم گرفته می‌شود و تالاری در کنار کلیساها برای این منظور در نظر گرفته شده است.

در گفت‌وگو با «روزگار معدن» عنوان شد

هوشمندسازی در صنعت یک مفهوم عام است

گروه معدن

گفته می‌شود که انقلاب صنعتی عمیق‌ترین انقلاب تاریخ بشریت بوده است چرا که تاثیرات گسترده‌ای بر زندگی روزمره مردم داشته است.

اصطلاح انقلاب صنعتی عبارتی موجز برای توصیف دوره‌ای تاریخی است که از قرن هجدهم در انگلستان آغاز شد؛ جایی که به نظر می‌رسید سرعت تغییرات درحال افزایش است.

این شتاب در فرآیندهای نوآوری فنی مجموعه‌ای از ابزارها و ماشین‌آلات جدید را به وجود آورد و بهبودهای عملی ظریف‌تری در زمینه‌های مختلف ایجاد کرد که بر کار تولید و استفاده از منابع تاثیر گذاشت. اکنون ما در آستانه یک انقلاب تکنولوژیک دیگر هستیم که نحوه زندگی، کار و ارتباط ما را با یکدیگر تغییر خواهد داد. انقلاب صنعتی اول از نیروی آب و بخار برای مکانیزه کردن تولید استفاده کرد.

انقلاب دوم از نیروی برق برای تولید انبوه استفاده کرد و سومی از دانش الکترونیک و فناوری اطلاعات برای خودکارسازی تولید بهره برد. بسیاری از نظریه‌پردازان معتقدند که چهارمین انقلاب صنعتی در حال ایجاد است؛ انقلابی دیجیتالی که از اواسط قرن گذشته رخ داده است و اکنون همه ما این تغییرات را حس می‌کنیم و بخش معدن به عنوان زنجیره جدایی‌ناپذیر زندگی انسان این مهم را به شدت حس می‌کند امروزه یکی از ابزارهای کاربردی در افزایش بهره‌وری معادن استفاده از ابزارهای هوشمندسازی و سامانه‌های مونیتورینگ معادن در بخش‌های حفاری، استخراج و فرآوری است.

در همین راستا روزگار معدن گفتگویی با یکی از اساتید دانشگاه و فعال معدنی داشته که در ادامه می‌خوانید.

◉ تاثیر انقلاب چهارم صنعتی و هوشمندسازی در حوزه معدن چیست؟

هوشمندسازی در صنعت یک مفهوم عام است و معدن هم یکی از زیرمجموعه‌های آن به شمار می‌رود، در واقع هوشمندسازی در معدن به همان معنایی است که در کشاورزی، خودروسازی یا هوافضا هم کاربرد دارد؛ همان روش و سیستم را وقتی در معدن به‌کار می‌بریم، هوشمندسازی در معدن نامیده می‌شود.

هوشمندسازی در تمام زمینه‌ها از روش‌های تولید گرفته تا ایمنی کاربرد دارد، به عنوان مثال اگر روی بدن، کلاه یا تجهیزات کارگر معدن سنسوری کار گذاشته شود و در هر لحظه موقعیت فرد را نمایش دهد، نوعی هوشمندسازی است.

از این‌گونه ابزارها که روی لباس فرد کار گذاشته می‌شود، می‌توان به منظورهای مختلف استفاده کرد؛ برای مثال با استفاده از این فناوری می‌توان موقعیت آن فرد را رصد کرد، یعنی مدیر مربوطه در آن واحد می‌تواند ببیند که چند نفر داخل معدن زیرزمینی و چند نفر بیرون هستند یا اگر اتفاقی افتاد و افرادی گرفتار شدند، با این فناوری‌های جدید معلوم می‌شود که کجا هستند و چطور می‌توان آنها را نجات داد.

صور کنید جی‌پی‌اس روی ماشین هم وصل باشد و به این ترتیب وقتی این ۲ متحرک به هم نزدیک شوند، می‌توانند آلارم بدهند و جلوی تصادف را هم بگیرند. اگر معدن به این ترتیب تجهیز، یعنی پرسنل و تجهیزات آن به چنین سیستم‌هایی مجهز شوند، می‌توان ادعا کرد که معدن هوشمند شده است.

این مسیری است که انتها ندارد. به عبارت دیگر، تنوع سنسورها و نرم‌افزارهایی که می‌توان به‌کار برد، نامحدود است، به همین دلیل نمی‌توان برای هوشمندسازی مرزی قائل شد، یعنی بگوییم به‌فرض با این ۱۰ آیتم که به مجموعه اضافه شد، معدن به‌طور کامل هوشمند شده؛ این حرفی گزاف و مسیری است که روزبه‌روز توسعه و گسترش بیشتری پیدا می‌کند.

حال تصور کنید سیستمی طراحی شده باشد که فرد بتواند روی گوشی خود در لحظه ببیند که نرخ تولید چقدر است و چه میزان کنسانتره تولید می‌شود، همین‌طور سنسور رطوبت‌سنج داشته باشد یا بتواند رصد کند تناژ، دانه‌بندی و دیگر ویژگی‌های محصول چگونه است؛ در این مرحله می‌توان ادعا کرد خط تولید کارخانه هوشمند شده است یا به‌عنوان مثالی دیگر در سیستم‌دستی سنتی که دهه‌هاست، مورداستفاده قرار می‌گیرد، باید صبر کرد تا کارگر محصولی را وزن کند، نتیجه وزن‌گیری را وارد دفتر کند، مطالب دفتر وارد فایل اکسل شود و... تا در نهایت مدیر یک بخش بتواند بفهمد که در یک شیفت کاری چه گذشته است، در صورتی که در سیستم‌های جدید، موضوع Real-time مطرح است، یعنی در لحظه مسئول می‌تواند همه‌چیز را مانیتور کند و دیگر لازم نیست تا پایان ۶ ساعت کاری معطل شود تا ببیند رطوبت عیار کنسانتره تولیدشده چقدر است، در حقیقت سیستم در هر لحظه به فرد اطلاع می‌دهد که در خط تولیدشده چه اتفاقی رخ داده است.

در چنین سیستم‌هایی نه‌تنها می‌توان مراحل تولید را مانیتور، بلکه می‌توان دستور هم صادر کرد و برای مثال سرعت فرآیند تولید را تغییر داد و کم‌وزیاد یا به‌کل عملیات را متوقف کرد.

◉ آیا نوع دیگری از هوشمندسازی در این حوزه را می‌توان متصور بود؟

این تنها بخشی از هوشمندسازی است و بخش دیگر این است که شما هوش مصنوعی یا AL را به کار بگیرید، در واقع کاربردهای مختلف دارد، به‌عنوان مثال وقتی کاری که هوش انسانی انجام می‌دهد، برعهده ماشین گذاشته می‌شود، هوش مصنوعی به‌کار گرفته شده است، برای مثال وقتی موجودی هوشمند، لیوانی را برمی‌دارد، تصمیم می‌گیرد چه میزان فشاری به آن وارد کند.

اگر همین کار برعهده ماشین گذاشته شود، از هوش مصنوعی استفاده کرده‌ایم. به‌عنوان یک مثال عینی می‌توان به سیستم‌های هوشمندی اشاره کرد که این روزها در فروشگاه‌ها به‌کار می‌رود و تمام رفتار مشتری را رصد می‌کند و به این ترتیب میزان فروش خود را با توجه به رفتار مشتری بالا می‌برند.

استفاده از همین فناوری‌ها در معادن، نوع دیگری از هوشمندسازی است، به‌عنوان مثال از طریق ماشین لرنینگ یا آموزش به ماشین‌آلات، سیستمی طراحی می‌شود که شاول، سینه کار را براساس رنگ شناسایی می‌کند و تشخیص می‌دهد که سرعت کار چقدر باید باشد یا سختی کار را تخمین می‌زند و بر طبق این اطلاعات خودبه‌خود تصمیم می‌گیرد که سرعت استخراج در یک بخش خاص چه میزان باید باشد.

به‌طور خلاصه می‌توان گفت فناوری‌های نوین که با استفاده از ماشین‌آلات در اکتشاف، استخراج و در فرآوری قابل بهره‌برداری است، آن بخش از معدن را هوشمند می‌کند، اما باز هم تاکید می‌کنم که این فرآیند انتها ندارد.

◉ برخی معتقدند جایگزین ربات با انسان ترسناک است. نظر شما در این مورد چیست؟

واقعیت این است که دنیا به این‌سو در حرکت است.

مثل همه پدیده‌های جدید، هوشمندسازی می‌تواند هم جنبه مثبت داشته باشد و هم منفی، به عنوان مثال اگر باعث شود که ایمنی بالا برود و نرخ مرگ‌ومیر کاهش پیدا کند، بسیار خوب است و همه از آن استقبال می‌کنند، اما اگر بخواهد انسان را کنترل کند، آن‌وقت بسیار ناخوشایند است، برای مثال گفته می‌شود درحال‌حاضر در چین با استفاده از هوش مصنوعی، میزان وفاداری افراد به حزب کمونیست را می‌سنجند؛ این ترسناک است.

به‌هرحال، هم‌زمان قوانینی هم در دست تدوین است که اجازه ندهد افراد یا دولت‌ها از فناوری‌های جدید سوءاستفاده کنند.

> فرشاد رشید نژاد معتقد است ما در زمینه ورود به انقلاب صنعتی در نقطه صفر ایستاده‌ایم. وقتی صحبت از هوشمندسازی می‌شود، قدم اول دیجیتالی شدن است، اما ما هنوز فاصله زیادی داریم تا اینکه بتوانیم همه فرآیندهای صنعت را دیجیتالی کنیم

◉ اما اگر همه کارها را به ماشین بسپاریم، آدم‌ها چه‌کاری باید بکنند و چگونه می‌توانند درآمدی داشته باشند؟

به‌طور خلاصه می‌توان گفت نیروهای متخصص نسل بعدی باید به‌گونه‌ای تربیت شوند که مهارت‌های سطح بالاتری داشته باشند و مسئولیت‌های پیچیده‌تری را برعهده بگیرند و ایفا کنند.

به این ترتیب جای نگرانی برای نیروی انسانی نیست، انسان باید آموزش ببیند و مهارت‌ها و توانایی‌هایش وسیع‌تر شود، درست مانند اینکه توانایی‌ها و مهارت‌های کارگر امروز با همتایان ۵۰ سال پیش خود و نیروی کار فردا هم با امروز متفاوت است.

البته شکی نیست که سرعت تغییرات بسیار بالا است و به همین دلیل، نام آن را انقلاب صنعتی چهارم گذاشته‌اند، یعنی ما شاهد یک تحول اساسی هستیم؛ تغییری پرشتاب که بعد از دگرگونی سریع شاید تا چند ۱۰ سال بعد از خود، کم‌وبیش ثابت بماند.

چاره‌ای نیست جز اینکه با این جریان همراهی کنیم و من اعتقاد راسخ دارم که این رودخانه مسیر خود را طی خواهد کرد و جاده‌ای یک‌طرفه است و راه برگشتی برای آن نمی‌توان تصور کرد؛ ما دوباره نمی‌توانیم به شیوه گذشته فعالیت کنیم، خاصیت فناوری این است و به‌روز می‌شود و خواه‌ناخواه فناوری‌های قدیمی را پس می‌زند، چون شکلی تکاملی دارد.

◉ با توجه به زمان شکل‌گیری انقلاب چهارم صنعتی، گذر این روند را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

عبارت انقلاب چهارم در سال ۲۰۱۱ ابداع شد و حدود ۱۰سال از عمر آن می‌گذرد، اما واقعیت این است که این موضوع ۲ سال است.

در دنیا بر سر زبان‌ها افتاده و رشد انفجاری داشته است و الان شرکت‌های بزرگ مانند ریو تینتو، بالهه، بی‌اچ‌پی و امثال آن تازه قدم در مسیر هوشمندسازی گذاشته‌اند.

البته باید گفت متاسفانه شواهد و قرائن نشان می‌دهد که سرعت حرکت آنها به‌سمت هوشمندسازی زیاد است که دیر یا زود با فاصله زیادی از ما پیشی می‌گیرند؛ شرکت‌هایی مانند زیمنس، سیسکو، اشنایدر، جنرال‌الکتریک و نمونه‌های دیگر که فناوری را در اختیار دارند، در این تحریم‌ها همکاری خود را با ایران به‌طور کامل متوقف کرده‌اند، بنابراین از نظر منطقی، ما روزبه‌روز فاصله‌مان با آنها بیشتر و بیشتر می‌شود.

این مسیری نیست که یک کشور به‌تنهایی بتواند طی کند، بنابراین نمی‌توانیم بگوییم تنها با اتکا به توان داخلی می‌توانیم این فاصله را پر کنیم. در این زمینه باید درها باز باشد.

باید بتوانیم اگر فناوری خاصی در داخل کشور به‌دست می‌آید، به دیگر کشورها صادر کنیم و از آن طرف از دستاوردهای بشر در ایران بهره‌مند شویم؛ نه گفتن به دستاوردهای جدید فناوری، فاصله ما را با دنیا روزبه‌روز بیشتر می‌کند؛ چرا ما باید خودمان دوباره چرخ را اختراع کنیم.

◉ به این ترتیب برای وارد شدن به دنیای جدید و پیوستن به این انقلاب چهارم چه زیرساخت‌هایی موردنیاز است و آیا کشور ما از این امکانات برخوردار است یا خیر؟

به اعتقاد من، ما در این زمینه در نقطه صفر ایستاده‌ایم. وقتی صحبت از هوشمندسازی می‌شود، قدم اول دیجیتالی شدن است، اما ما هنوز فاصله زیادی داریم تا اینکه بتوانیم همه فرآیندهای صنعت را دیجیتالی کنیم.

به نظرم شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند ما را در این مسیر پیش ببرند و به موازات آن باید از دستاوردهای دیگر کشورهای پیشرفته در این زمینه استفاده کنیم.

◉ با توجه به تمام موارد یاد شده هوشمندسازی چقدر ما را آسیب‌پذیر می‌کند؟

باید کاری کرد که هم‌زمان که سیستم‌ها را پیاده‌سازی می‌کنیم، بحث ایمنی را هم مدنظر قرار دهیم و برای آن برنامه‌ریزی داشته باشیم.

اگر بخواهیم ساختمانی داشته باشیم که زلزله به آن آسیب نرساند، از زمان طراحی نقشه باید به فکر آن باشیم؛ هیچ‌وقت به خاطر اینکه زلزله ممکن است ساختمانی را ویران کند، در چادر زندگی نمی‌کنیم؛ هوشمندسازی هم ناگزیر است، اما از همین قدم اول باید به فکر حفاظت از آن بود.

رشد ۲۰درصدی تامین مالی از طریق بازار سرمایه

در حال حاضر بازار سرمایه ۲۵ درصد نیاز مالی بخش‌های مختلف اقتصاد کشور را تامین می‌کند. به گزارش شرکت بورس اوراق بهادار تهران، محمود گودرزی، مدیرعامل بورس اوراق بهادار تهران گفت: در سال ۹۰ بازار سرمایه کشور ۵ درصد در تامین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی کشور نقش داشت و ۹۵ درصد آن بر دوش بانک‌ها بود.

مدیرعامل بورس تهران ارتقای سواد مالی را ضروری دانست و اظهار کرد: افزایش سواد مالی در شرکت‌ها به‌ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان ضروری است، زیرا باعث می‌شود با ابزارهای مختلف مالی آشنا شوند و بتوانند متناسب با ابعاد کاری خود تامین مالی از طریق بازار سرمایه را انجام دهند.

مدیرعامل بورس اوراق بهادار تهران در بخش دیگری از سخنانش گفت: در چند دهه گذشته اقتصاد جهانی مبتنی بر بنگاه‌های اقتصادی فیزیکی و غول‌آسای بین‌المللی برای تولید ثروت و ارزش‌افزوده بود و بانک‌ها و سرمایه‌گذاران از دارایی‌های فیزیکی بنگاه حمایت می‌کردند، اما امروز تولید ثروت و ارزش‌افزوده‌ها مبتنی بر دانش و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان است و قطعا بازار سرمایه کشور ما نیز راه و آینده‌ای جز این ندارد. گودرزی چشم‌انداز بازار سرمایه را در حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان روشن دانست و افزود: این الگوی جهانی برای ما وجود دارد که اگر بخواهیم به اشتغال و ثروت و توسعه برسیم باید از شرکت‌های دانش‌بنیان و علم و دانش آنها حمایت کنیم. وی گفت: بازار سرمایه نیز برای تولید ثروت باید مشتاقانه به طرف حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان گام بردارد.

بررسی «روزگار معدن» از مشکلات حوزه زغال‌سنگ

سود، صرف توسعه معادن نشد

کتایون ملکی

توسعه معادن زغال‌سنگ در دستور کار قرار گرفته و بـرای تحقق این هدف بـا کاهش واردات علاوه بر کاهش هزینه‌هـای ارزی واحدهـای مصرف‌کننده، افزایـش تولید در این حوزه محقق خواهد شـد، اما چرا در سال‌های اخیر معادن زغال‌سنگ نتوانسته‌اند اهداف توسعه را محقق کنند و میزان واردات را کاهش دهند؟

به‌گـزارش «روزگار معـدن»، باوجـود در اختیار داشتن ذخایر فراوانی از زغال‌سنگ که ذخیره قطعی آن یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن برآورد می‌شـود، نباید نگرانی در زمینه تامین مواد اولیه وجود داشته باشد.

این در حالی اسـت که در سـال‌های اخیر به‌ویژه در یکسـال گذشـته، واردات زغال‌سـنگ توانسته نرخ تمام‌شـده واحدی همچـون ذوب‌آهن اصفهان را تحت‌تاثیـر قرار دهـد، به‌نحوی که این شـرکت در خبری به سـهامداران خود اعلام کرد بخشـی از کاهش سود شرکت به دلیل واردات زغال‌سنگ بوده است.

عکس: روزگار معدن

محمدجعفر صالحی، معاون خرید ذوب‌آهن اصفهان با اشاره به اینکه ایران تبدیل به بزرگ‌ترین واردکننده زغال‌سنگ شده است، عنوان کرد: یکی از جوسازی‌های خبری در مسئله واردات زغال‌سـنگ بر این مبنا اسـت که حجم و ارزش زغال‌سـنگ وارداتی را با کک وارداتی جمع کرده و اعلام می‌شود که زغال کک وارد شده، اما کل تولید زغال‌سنگ ایران تا به امروز از یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن کنسانتره تجاوز نکرده و حسب برنامه جامع تولید زغال‌سـنگ و همچنین دسـتورالعمل‌های اولیه، ۲۵ تـا ۳۰ درصد زغال‌سـنگ کیفی الزاما باید با زغال‌سـنگ تولیـد داخل ترکیب شـود تـا کک در حداقل کیفیت مطلوب کوره بلند تولید شـود. وی درباره ظرفیت کک‌سـازی موجود در کشـور توضیح داد: از مجموع ظرفیـت کنونی ۳ میلیون و ۵۰ هزار تنی کک‌سازی در کشور، یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن مربوط به ذوب‌آهن، یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن مربوط به زرند و ۱۵۰ هزار تن آن هم متعلق به طبس است.

وی ادامـه داد: اگر این ۳ میلیون را در ۱.۴ ضـرب کنیم، یعنی ما ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن کنسـانتره زغال‌سنگ، باید فـارغ از کیفیت آن تولید کنیم تا نیاز داخل تامین شـود که متاسـفانه چنین ظرفیتی برای تولید زغال‌سنگ برنامه‌ریـزی نشـده و حاشـیه سـودی کـه سـال‌ها پیـش تولیدکنندگان زغال به‌دسـت آوردند، باید در این زمینه صرف می‌شـد. معاون خریـد ذوب‌آهن با بیان اینکه کل اسـتخراج مکانیزه معادن ما به طبس بازمی‌گردد، تشریح کرد: در طبس هـم باوجود اسـتخراج مکانیزه کل تولید در سـال به ۶۰۰ تا ۷۰۰هزار تن کنسـانتره زغال‌سـنگ می‌رسـد. یک میلیون و ۱۰۰هـزار تن دیگر از تولید ما به روش نیمه‌مکانیزه و سـنتی انجام می‌شود.

▣ مشکل حوزه زغال‌سنگ

مشکل حوزه زغال‌سنگ کشور چیست؟ آیا آنطور که باید در این سـال‌ها به این بخش توجه یا آنکه حاشیه سود صرف توسـعه معادن نشده است؟ یکی از اصلی‌ترین مشکلاتی که امروز معادن زغال‌سـنگ بـا آن مواجهند، توسـعه‌نیافتگی اسـت که توانسـته بر میزان تولید و حتی خطرات احتمالی در این معادن اثرگذار باشـد. متاسـفانه نبود سرمایه‌گذاری کافی در این معادن علاوه بر آنکه حجم اسـتخراج را کاهش داده، توانسـته تعداد حوادث را افزایش دهد. بخشـی از این توسـعه‌نیافتگی به نحوه نرخ‌گذاری‌ها برای زغال‌سـنگ در بازار داخلی بازمی‌گردد که توانسته این مشکلات را به‌همراه داشته باشد. سعید صمدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران در گفت‌وگـو با «روزگار معدن» بااشـاره به صحبت‌های معاون خریـد ذوب‌آهـن اصفهان، بیـان کرد: نرخ‌گـذاری از اواخر سـال ۹۷ شروع شـد و در عمل در این زمان نرخ زغال‌سنگ نسبت به سال‌های گذشته با افزایش همراه بوده، اما واقعیت آن اسـت که در ۳ سـال اخیر تمام بازار با مشـکلاتی مواجه شـده و تورم تولیدکننده هم فزونی یافته است، حتی در این زمینه، نرخ تمام‌شـده در معادن زغال‌سـنگ را به ذوب‌آهن ارائه کرده‌ایم. وی ادامه داد: از سال ۹۷ تا به امروز هزینه‌های تولید در معادن زغال‌سنگ ۶۵۰ درصد افزایش داشته است. فرامـوش نکنیـم نرخ ارز با نوسـانات بسـیاری همراه بود و همین موضوع باعث شـده تا حاشـیه سـود چندانی در این سـال‌ها حاصل نشود که حالا از محل آن توسعه انجام بگیرد یا خیر. متاسـفانه افزایش نرخ وجود داشته، اما ناشی از تورم کل کشـور بوده که حاشـیه سـود را از بین برده اسـت. در کنار آن، امسـال شاهد افزایش حقوق کارگران و هزینه‌های حمـل انـرژی بودیم کـه تمامی آن بر نرخ تمام‌شـده تولید تاثیرگذار است.

صمدی در ادامه اضافه کرد: متاسـفانه در سال ۱۴۰۱ قیمت‌ها نسبت به مدت مشـابه سـال ۱۴۰۰ منفی شـده و با کاهش ۱۰ درصدی همراه بوده اسـت. باوجود شرایطی که صمدی به آن اشاره دارد، نمی‌تـوان توقـع داشـت معادن زغال‌سـنگ در کنار افزایـش تولید، توسـعه در این معادن را اجرایی کنند.

▣ گزارش‌های کدال ذوب‌آهن

دبیر انجمن زغال‌سـنگ ایران بااشـاره به گزارش‌های کدال ذوب‌آهـن اصفهـان بیان کرد: مطابـق گزارش‌های موجود در کدال ذوب‌آهن، این شـرکت سـال گذشـته نرخ زغال‌سـنگ وارداتـی خـود را تنـی ۷ میلیـون و ۷۰۰ هزار تومـان اعلام کـرده، در حالی که در همان زمان، متوسـط نرخ زغال‌سـنگ داخلـی تنـی ۳ میلیـون و ۵۰۰هـزار تومان اسـت. فراموش نکنیـم کـه ما یک نرخ جهانـی داریم و هـر کیفیتی یک نرخ مشـخص دارد. صمـدی اضافـه کـرد: بهترین زغال‌سـنگ موجود در بازار، پریمیوم اسـترالیا است که تفاوت آن با بدترین کیفیـت تنهـا ۳۰ درصد و جالب اسـت، بدانیـد که ذوب‌آهن پریمیـوم وارد نکـرده و نکته دیگر آن اسـت که کیفیت زغال در طبـس نزدیـک به زغال‌سـنگ پریمیوم اسـت. باتوجه به ایـن توضیح، شـاید مطرح شـدن مسـئله کیفیت از سـوی ذوب‌آهـن برای واردات زغال‌سـنگ شـاید توجیهی برای این موضوع باشـد که توانسـته بر سـوددهی این مجموعه اثرگذار باشـد. صمـدی تاکیـد می‌کند قیمت‌های جهانی مشـخص و ذوب‌آهـن اصفهان اعلام کرده اسـت، امسـال زغال‌سـنگ وارداتـی را تنی ۱۲ میلیون تومان خریداری می‌کند، در حالی که زغال‌سـنگ داخلی امسـال ارزان‌تر از سال گذشته و بین ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان تا ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است.

▣ آمارهای وارداتی زغال‌سنگ

دبیر انجمن زغال‌سـنگ ایران بااشاره به آمارهای وارداتی زغال‌سنگ اظهار کرد: در ۷ ماه نخست امسال، ۵۲۰ میلیون دلار زغال‌سنگ وارد کشور شده، در حالی که در تامین ارز با مشکلات بسیاری مواجهیم، همچنین پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال این عدد به یک میلیارد دلار برسد.

وی ادامـه داد: مـا پیشـنهاد کرده‌ایـم نرخ زغال‌سـنگ داخلـی به‌میـزان ۳۰ درصـد افزایـش پیدا کنـد و ما هم در مقابـل تولیـد را ۳۰ درصـد افزایـش و نیـاز موجـود را تامیـن کنیم، البتـه هنوز با این پیشـنهاد موافقت نشـده اسـت. از سویی دیگر، ما در موضوع صادرات هم با مشکلات بسیاری مواجهیم که می‌تواند بر این سوددهی اثرگذار باشد.

سخن پایانی

آن‌طور که پیدا اسـت، معادن زغال‌سـنگ کشور، ظرفیت توسـعه و افزایش تولیـد را دارند، در حالی کـه دولت و مصرف‌کننده عمده آنها یعنی ذوب‌آهن اصفهان نگاه حمایتی به این حوزه داشته باشد.

اگـر موضوع افزایش نـرخ موردقبول واقع شـود، معادن زغال‌سـنگ می‌توانند توسعه در کنار افزایش تولیـد را رقم زده و میزان واردات این ماده معدنی را کاهش دهند.

این در حالی اسـت که میزان ذخایر ارزی کشـور به‌دلیـل شـرایط تحریمی و نوسـانات ارزی چندان حال خوشـی ندارد و این موضوع می‌تواند بخشـی از هزینه‌هـای ارزی مجموعه‌ای همچون ذوب‌آهن را کاهش دهد.

پیشنهاد راه‌اندازی «متادیتا» کشورهای اکو

مدیـر پایـگاه ملـی داده‌هـای علوم‌زمیـن کشـور از پیشـنهاد راه‌اندازی سـامانه متادیتا و سـرویس کاتالوگ کشـورهای عضـو اکـو ECO-CSW در هشـتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشـورهای عضو این سازمان خبر داد.

به‌گزارش سـازمان زمین‌شناسـی و اکتشـافات معدنی کشـور، امید اردبیلی افـزود: این پروژه کاربردی توسـط سـازمان زمین‌شناسـی و اکتشـافات معدنـی کشـور و پایـگاه ملـی داده‌هـای علـوم زمیـن پیشـنهاد و ارائه شد. به‌گفته وی، در این طرح روش‌های مدیریت داده‌های مکان‌محـور در سـطح کشـورهای عضو اکـو و همچنین مدیریت داده‌ها و پروژه‌های تهیه‌شـده پیشـین، پیشنهاد شـد. اردبیلی خاطرنشـان کرد: در این طرح پیشنهادی، پایـگاه داده‌های علوم‌زمین کشـور با تاکیـد بر چگونگی مدیریـت داده‌های تولیدشـده در کشـورهای عضو اکو و باتوجه به تجربه موفق راه‌اندازی سامانه سرویس کاتالوگ در ایران، بـه مواردی همچون استانداردسـازی و نمایش یکپارچه داده‌های تولیدشده می‌پردازد.

مدیر پایـگاه ملی داده‌های علوم‌زمین کشـور ادامه داد: دسـتاورد مهم این سـامانه تبدیل داده‌های ساختارنیافته بـا فرمت‌هـای متفاوت در قالـب داده‌های سـاختاریافته مکان‌محور روی نقشه‌های قابل‌جست‌وجو است که در یک تجربه به‌طورکامل متفاوت جسـت‌وجو براساس داده‌های موجـود در جدول اطلاعاتی لایه‌هـای رقومی را نیز انجام می‌دهد.

اردبیلی از سـامانه فراداده و سرویس کاتالوگ به‌عنوان جدیدتریـن دسـتاورد پایـگاه ملی داده‌هـای علوم‌زمین یاد کـرد و گفت: این طرح با معرفی محصولات سـازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ایران به‌عنوان گامی موثر در راسـتای ارائه درسـت اطلاعات این سازمان محسوب می‌شود.

وی تاکیـد کـرد: این سـامانه به‌صورت جامع بـا ابزار جسـت‌وجو به‌صـورت مکانـی و توصیفـی و باتوجـه به سیاسـت‌گذاری‌های سازمان (دسترسـی آزاد یا پرداخت هزینـه) به‌منظـور بهره‌مندی و اسـتفاده از محصولات و داده‌ها در اختیار کاربران قرارمی‌گیرد.

افزایش حضور گل‌گهر در پروژه‌های فراسرزمینی

کتایـون ملکی: شـرکت معدنی و صنعتـی گل‌گهر در تلاش اسـت تا با نگاهی کارشناسـی در مسـیر گام بردارد که علاوه بر بهره‌برداری از ذخایر معدنی، توسـعه مجموعه، منطقه و توسـعه ملی، خـود را در عرصه جهانی مطرح کند. اتفاقـی کـه می‌توانـد همکاری‌های جدیـدی را میان این شرکت و شرکت‌های خارجی رقم زده و حضور گل‌گهر را در پروژه‌های فراسرزمینی بیش از پیش پررنگ کند.

به‌گزارش «روزگار معدن»، نقش پررنگ شـرکت معدنی و صنعتـی گل‌گهر در زنجیره ارزش فولاد باعث می‌شـود تا این مجموعه با نگاهی بلندمدت به‌سـراغ هدف‌گذاری‌های خود برود، در واقع تدوین سـندی جامع و درون‌سازمانی در کنار سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، می‌تواند توسعه در این شرکت را سـرعت بخشیده و رفته‌رفته سهم گل‌گهر در این زنجیره را بیش از پیش کند.

امـا فرامـوش نکنیم بخشـی از ایـن برنامه‌ها ناشـی از دیـدگاه مدیریتی در این مجموعه اسـت که تلاش می‌کند تا خود را با اتفاقات جهانی همسـو کـرده و میزان بهره‌وری را افزایـش دهد. این دیدگاه باعث شـد تا نشسـت «آینده گل‌گهر از دیدگاه استراتژیک» در این مجموعه برگزار شود. اما تدوین این سـند چشـم‌انداز چه کمکی به افزایش سهم گل‌گهـر در زنجیـره ارزش فولاد می‌کند؟ شـرکت معدنی و صنعتـی گل‌گهر با تحقق این سـند چشـم‌انداز به یکی از شـرکت‌های بزرگ بین‌المللی تبدیل می‌شود، در واقع این نقشـه‌راه می‌تواند گل‌گهر را پرچم‌دار شـرکت‌های معدنی کشـور در عرصه بین‌المللی کرده و حضور فراسـرزمینی را برای آن رقم زند. در اختیار داشـتن یک سـند کارشناسی و تدوین‌شده باعث می‌شـود گل‌گهر از مسیر پیش‌بینی‌شده خارج نشـود و کار خود را در راهی مشخص ادامه دهد، حتی با تغییر مدیریتی این برنامه دسـتخوش تغییر نخواهد شد. تدوین این نقشـه باعث می‌شود تا تمامی موضوعات، موانع و چالش‌هـا شناسـایی و راهکاری برای آن یافت شـود، در حقیقت گل‌گهر با نگاهی کارشناسی پا به این مسیر گذاشته است. اما علاوه بر آنکه تحقق این برنامه می‌تواند گل‌گهر را در میان شرکت‌های بین‌المللی بزرگ قرار دهد، دستاوردهای داخلـی هـم به‌همراه دارد کـه جایگاه ایـن مجموعه را در زنجیـره ارزش فولاد ویژه‌تر از قبل می‌کند. پیش‌تر گل‌گهر برای تحقق سـند چشم‌انداز ۹۸ باوجود چالش‌های فراوان، اقدامات خوبی انجام داد که امروز می‌توان نتایج آن را شاهد بـود، در واقـع همراهی پرسـنل در کنار نگاه کارشناسـی مدیران ایـن مجموعه مهـر تاییدی بر تحقـق برنامه‌های گل‌گهـر خواهد بود، امـا به هر حال، علاوه بـر برنامه‌ریزی درون‌سـازمانی نیازمند حمایت‌های برون‌سازمانی از سوی دولت است. گل‌گهر با تحقق این برنامه در گام اول به توسعه اقتصادی و صنعت فولاد کشور کمک می‌کند و در گام بعدی منجر به افزایش اشـتغالزایی و توسعه فرهنگی و اجتماعی می‌شـود. بدون شک با توسعه فعالیت‌های معدنی و صنعتی گل‌گهر، حضـور این مجموعـه در بخش مسـئولیت‌های اجتماعـی هم افزایش پیدا می‌کند کـه به‌نفع مردم منطقه خواهـد بـود. گل‌گهر توسـعه را به‌صـورت همه‌جانبه در دسـتور کار دارد تا به مقصد پیش‌بینی‌شـده دسـت پیدا و در نهایـت توسـعه پایدار را در این مجموعـه محقق کند. با تکمیل زنجیره ارزش در این مجموعه، می‌توان شاهد حضور بیشتر در بازارهای فولادی بود، به‌نحوی که فولادگر، رئیس هیات‌مدیره شـرکت گل‌گهر معتقد اسـت، گل‌گهر را گل سرسـبد تولید و صنعت فولاد کشـور می‌دانند. این موضوع به‌معنای رقابت این مجموعه با فولادسـازان هم خواهد بود، اما فراموش نکنیم در اختیار داشـتن مواد اولیه می‌تواند رمز اصلی موفقیـت این مجموعه حتی در بـازار فولاد در ادامه تکمیل زنجیره ارزش فولاد باشـد. گل‌گهر می‌داند امروز با برنامه‌ریزی دقیق می‌توانـد پرچم‌داری در زنجیره ارزش را از آن خود کرده و در عرصه جهانی خوش بدرخشـد. چنین موضوعـی می‌توانـد همکاری‌هـای بین‌المللی در سـطح شـرکت‌ها را از سوی گل‌گهر عملی کند که منجر به توسعه بخش معدن می‌شود.

در واقـع امروز با نگاهی درونگرا و به‌دور از تعاملات جهانی نمی‌توان انتظار توسـعه و افزایش بهره‌وری را داشت. نگاه رو به جلو و ورود به عرصه جهانی باعث می‌شود، سرمایه‌گذاری گل‌گهر در بخش تحقیق و توسـعه بیشـتر شـده و موضوع سـاخت داخل را بیـش از پیش دنبال کند. چنین بخشـی می‌توانـد محلی بـرای همکاری‌هـای بین‌المللی باشـد. امـا فراموش نکنیم در مسـیر تحقق ایـن برنامه، گل‌گهر با چالش‌های بسـیاری مواجه اسـت که برخی با حمایت‌های دولـت و برخی با همکاری‌های مشـترک ایـن مجموعه و دولت انجام می‌شـود. بدون‌شـک زمانی که مجموعه‌ای در مسـیر توسعه گام برداشـته و می‌تواند انقلابی معدنی را در منطقه خود محقق و لازم است دولت در بخش وضع قوانین و مقررات از تصمیمات خلق‌الساعه عقب‌نشـینی کند. به هر حال، بارها این تصمیمات توانسـته حضور شـرکت‌های معدنی در بازارهای جهانی را تحت‌تاثیر قرار دهد.

از سـویی دیگر، تامین زیرسـاخت‌های اصلـی از جمله انرژی، حمل‌ونقل و... می‌تواند به‌عنوان چالشی جدی مطرح باشد، هرچند گل‌گهر در سال‌های اخیر با ورود به حوزه‌های یادشـده تلاش کرد تا بخشـی از نیاز خود را تامین کند، اما به هر حال به‌طور کامل از این چالش‌ها مسـتثنا نبود. امروز بیـش از هر زمان دیگری، بخش معدن نیازمند حمایت‌های دولتی اسـت، زیرا مجموعه‌هایـی معدنی همچون گل‌گهر توانمندی‌های خود را ثابت کرده و نشـان داده‌اند، حتی در شـرایط تحریم می‌توانند در بخش صادرات غیرنفتی برای ارزآوری به دولت کمک کنند. به هر حال سـند تدوین‌شده می‌تواند توسـعه‌ای جدیـد را در منطقه گل‌گهـر رقم زند که همان‌طور که اشـاره شـد، دسـتاورد آن در بخش‌های منطقه‌ای، ملی و حضور در عرصه جهانی قابل‌رویت است.

خبر روز

توسعه مراودات ایران و قزاقستان

سـفیر قرقیزستان در ایران گفت: ما سال‌ها با ایران تعامل داریم و صنعت کاشـی و سرامیک این کشور قوی و کیفیت محصولات آن بالا است. به‌گزارش ایرنا، تورداکن سی دیکف در حاشـیه بازدید از منطقه ویژه اقتصادی بیرجند افزود: در سـال‌های گذشته از ایران واردات سـرامیک داشتیم، اما با تجهیـزات دیگری وارد می‌شـد. وی گفـت: اکنون فناوری و تجهیزات سـرامیک ایران نسـبت به گذشـته تغییر کرده و پیشـرفته‌تر شـده است. سـفیر قرقیزسـتان اظهار کرد: ایران شـروع بـه تولید فناوری کرده اسـت و در کنار آن از ظرفیت متخصصان ایرانی اسـتفاده می‌شود. وی در ارتباط با کارخانه طراحی و ساخت ماشین‌آلات خطوط تولید کاشی و سـرامیک در منطقه ویژه اقتصادی بیرجند گفت: در این کارخانه باوجود اینکه فناوری از ایتالیا وارد شده، اما کارخانه با اسـتفاده از توان متخصصان ایرانی راه‌اندازی شده و فعال اسـت. مدیرعامـل منطقه ویژه اقتصادی خراسـان‌جنوبی هم در این بازدید گفت: کارخانه شـرکت فنی و مهندسـی الکتروصدرا در زمینه طراحی و سـاخت انواع ماشـین‌آلات خطوط تولید کاشـی و سرامیک سال ۱۳۹۸ در این منطقه شـروع به کار کرد. حسـین زارعی با بیان اینکه ۳۰ درصد مـواد اولیـه این واحد تولیدی از چین وارد می‌شـود، افزود: سالانه ۵ دستگاه تولید می‌کنیم و بازار فروش محصولات این کارخانه، در کشـور از جمله یزد و اصفهان بوده که به‌تازگی کشـور عمان نیز درخواست داده است. وی بیان کرد: واحد طراحی سـاخت و تولید ماشین‌آلات خطوط تولید کاشی با ۵ هزار و ۸۰۰ مترمربع زیربنا در زمینی به مساحت ۲۰ هزار مترمربع توسـط بخش خصوصـی در منطقه ویژه اقتصادی بیرجنـد به‌بهره‌برداری رسـیده اسـت. مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی خراسـان‌جنوبی درباره کارخانه تولیدی چرم که سـفیر قرقیزسـتان از آن بازدید کرد، گفـت: این واحد از سـال ۱۳۹۸ در منطقه ویژه اقتصادی بیرجند شـروع به فعالیت کرد و سـالانه ۳ هزار تن انواع چرم را تولید می‌کند. وی ادامـه داد: در حـال حاضر تولیدات به‌اندازه نیاز کشـور اسـت، امـا خطوط تولید دونوبته شـده تـا زمینه صادرات محصولات نیز فراهم شـود و در صورت تمایل قرقیزسـتان، آماده همکاری با این کشور هستیم. مدیرکل صنعت، معدن و تجـارت خراسـان‌جنوبی هم گفت: این اسـتان جزو ۳ تا ۴ اسـتان نخست کشـور در حوزه صنعت کاشی و سرامیک اسـت. عباس جرجانی افزود: در زمینه محصولاتی از قبیل لاسـتیک، کاشی، سـرامیک و ماشـین‌آلات خطوط تولید کاشـی و سـرامیک می‌توانیم با قرقیزسـتان تعامل داشته باشیم. وی بیان کرد: در حال حاضر تنها یک کارخانه کاشی و سرامیک استان به این کشور در حد محدود صادرات دارد که در تلاش هستیم، مراودات را بیشتر کنیم.

نگاه کارشناس

توسعه هوشمندسازی و معدنکاری دیجیتال

ادامه از صفحه اول

البته در بخش تکنولوژی بخش‌هایی از فناوری‌های نسـل چهارم نظیر تکنولوژی «VAR» و پایش هوشمند سه‌بعدی در مجموعه‌هایی نظیر مس سرچشمه عملیاتی شده که فواید بسیاری در پی داشته ست.

امـروز بسـیاری از این فناوری‌ها در دسـترس هسـتند، امـا اسـتفاده از آنهـا در کشـور شـایع نشـده، در حالـی کـه طراحـی فازبندی‌هـا در جهـان به‌شـکل آنلایـن انجـام می‌شـود، مـا در کشـور بـه ایـن رویه دسترسـی نداریـم، درواقـع نزدیـک بـه ۲تـا ۳ نسـل از فنـاوری معدنـی عقـب افتاده‌ایـم و اگر تدبیـری بـرای کاهش این فاصلـه اندیشـیده نشـود، عقب‌ماندگـی شـدت خواهـد گرفت.

اسـتفاده از دامپتراک‌هـای ۱۳۰ تنی به‌ندرت در کشـور شـایع اسـت که امـروزه تراک‌هـای مورداسـتفاده در دنیا، بـا ظرفیـت بیـش از ۴۰۰ تـن کار می‌کند و حتـی برخی سـازندگان به‌سـمت سـاخت دامپتراک‌هـای ۵۵۰ تنـی رفته‌اند.

تاسـف‌بارتر از ایـن موضـوع، وضعیـت زیرسـاخت‌های حمل‌ونقل در کشـور اسـت که از منظر نحوه کف‌سـازی و زیرسازی، از اساس باید با تحول و نیازهای جدید همسو شود.

تمـام ایـن عوامـل موجـب خواهـد شـد تـا هزینـه تمام‌شـده معدنـکاران ایـران ۱۰۰ درصد از رقبـای جهانی بیشتر شود.

روزگار معدن

چهارشنبه ● ۹ آذر ۱۴۰۱ ● ۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ ● ۳۰ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۷۱

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری:
مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا:
چکاوک بزرگمهر

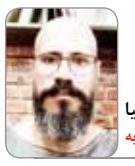
آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن:۸۸۷۲۲۷۳۲ – تلفن همراه: ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱ –نمابر:۸۸۷۱۳۷۳۰
پیامک:۳۰۰۸۲۱۹۰ – ایمیل سازمان آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

فرازونشیب‌های بورس تهران زیر ذره‌بین

شهیر محمدنیا
کارشناس بازار سرمایه

آبان سال جاری خلاف ماه‌های گذشته روزهای مثبتی را برای بازار سرمایه رقم زد. بعد از گذر از روزهای رو به رشد بورس شاهد روند باثباتی در این بازار بوده‌ایم؛ تا جایی‌که باید اقرار کرد شاخص کل تغییر قابل‌توجهی نداشته است.

دلایل متعددی را می‌توان برای توجیه روند رو به رشد بورس تهران در هفته‌های گذشته و بعد عبور این بازار از روند نزولی عنوان کرد؛ در درجه نخست آنکه ارزش بسیاری از سهم‌ها باوجود ارزندگی در ماه‌های اخیر افت قابل‌توجهی داشته است. همین موضوع زمینه‌ساز بازگشت بورس تهران به مسیر صعود شده است.

در ادامه از روند رو به رشد نرخ دلار باید به‌عنوان دیگر شاخص مهم و اثرگذار در سبزپوشی بورس تهران نام برد. روند افزایشی بهای دلار از چند جهت بر عملکرد بورس تهران اثرگذار است. در گام نخست آنکه بسیاری از صنایع بورسی ما صادرات‌محور هستند؛ بنابراین رشد نرخ ارز به‌منزله افزایش درآمد این صنایع است. علاوه بر این روند صعودی قیمت دلار در بازار توافقی و آزاد، به‌منزله تداوم مسیر افزایشی تورم در اقتصاد است و همزمان از افزایش ارزش سهام شرکت‌های بورسی حمایت می‌کند. این روند رو به رشد که همچنان هم ادامه دارد به‌منزله آن است که توافق برجام در کوتاه‌مدت احیا نمی‌شود یا امید چندانی برای کسب نتیجه از برجام وجود ندارد. بدین ترتیب تردید و ترس بر بازار بورس تهران حکمفرما است، این در حالی است که در شرایطی که ترس و تردید بر بازار سایه انداخته، معامله‌گر نمی‌تواند برای حضور در این بازار تصمیم بگیرد. روند رو به رشد بهای فلزات در بازار جهانی دیگر محرک بورس تهران در هفته‌های گذشته بوده است. بسیاری از صنایع بزرگ بورسی کشور، صادرات‌محور هستند؛ بنابراین رشد جهانی نرخ کامودیتی‌ها اثر مستقیمی روی سودآوری این شرکت‌ها دارد.

علاوه بر تمام موارد یادشده باید تاکید کرد اعلام خبر تخصیص بسته حمایتی ازسوی سازمان بورس محرک رشد بازار سرمایه بوده است. در این بسته جامع، پرتفوهای زیر ۱۰۰ میلیون تومانی بیمه شدند و در نتیجه نقدینگی لازم به بازار تزریق شد. در واقع این سیاست به لحاظ روانی جهت‌دهی مثبتی برای سهامداران ایجاد و آنها را به خرید ترغیب کرد.

باوجود تمام نقاط قوت یادشده باید تاکید کرد رشد موردبحث در بازار سرمایه هیجانی یا تحت تاثیر حمایت بود. در واقع حس جاماندگی در بسیاری از معامله‌گران دیده می‌شود. در چنین شرایطی، شاهد نوسان قابل‌توجه در فرآیند معامله سهم‌ها در بورس هستیم و بسیاری از سهم‌ها از کف مجاز تا حداکثر مجاز در طول یک روز معامله شدند؛ بنابراین باتوجه به رشدی که بیشتر سهم‌های بازار تجربه کرده‌اند، عده‌ای از صاحبان سهام در هفته پیش رو به‌دنبال ذخیره سود خواهند بود.

این موضوع عملا نوسانات منفی را در بازار ایجاد خواهد کرد. البته این بازار در میان‌مدت همچنان ارزنده خواهد بود. در ادامه باید تاکید کرد در حال حاضر در آستانه تدوین و تصویب بودجه سال آتی هستیم.

در طول سال‌های گذشته، کسری بودجه یکی اصلی‌ترین چالش‌های بازار سرمایه بوده است. قیمت خوراک و نرخ بهره مالکانه معادن، افزایش دستمزد، قیمت ارز و... موضوعاتی هستند که در بودجه تصویب می‌شوند و تاثیر بسزایی بر عملکرد بورس تهران دارند.

مراحل تدوین بودجه سال ۱۴۰۱ برای صنایع و فعالان بورسی کشور حساسیت‌برانگیز بود؛ بر همین اساس لایحه پیشنهادی ازسوی دولت با آنچه در نهایت در مجلس تصویب شد تفاوت‌های زیادی داشت. یعنی اعتراضات صنفی به برخی موارد لایحه توانست اثرگذار باشد و زمینه اصلاح این سند مالی را فراهم کند. امسال هم انتظار می‌رود پس از ارائه لایحه بودجه به مجلس، صنایع مختلف از حقوق خود دفاع کنند.

کارشناسان در ارزیابی عملکرد تالار شیشه‌ای مطرح کردند

رونق گذرای بورس

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی

اقدامات حمایت‌گرانه از بورس تهران که از هفته‌های ابتدایی آبان شاهد آن بودیم، منتهی به سبزپوشی تابلو بورس شد. همزمان ارزندگی سهام اغلب شرکت‌های بورسی و همچنین رشد قابل‌توجه نرخ دلار در بازار آزاد از مهم‌ترین دلایل تقویت بورس در هفته‌های گذشته بودند. بااین‌وجود بازار سرمایه در ۲ هفته گذشته مسیر باثباتی را پشت سر گذاشته و به‌اعتقاد برخی از فعالان بازار وارد فاز تعادل شده است.

نگاه کلی به عملکرد بورس تهران در روز شنبه، ۵ آذر حکایت از آن دارد که شاخص کل در نهایت افت ۲ هزار واحدی را تجربه کرد و در ارتفاع یک میلیون و ۴۰۸ هزار واحدی ایستاد. این روند ریزشی محدود در روز ۶ آذرماه نیز ادامه داشت و شاخص کل با افت ۰.۱۴ درصدی در محدوده یک‌میلیون و ۴۰۶ هزار واحد متوقف شود. بورس تهران در روز دوشنبه هفتم آذر ماه برای نخستین بار در هفته جاری در محدوده سبز رنگ به کار خود پایان داد. نوسان کم‌رمق شاخص کل تهران منجر به رشد ۰.۱۵درصدی شاخص کل شد و به این ترتیب شاخص کل در ارتفاع یک میلیون و ۴۰۸ هزار واحدی ایستاد.

همزمان روند خروج سرمایه ازسوی حقیقی‌ها نیز ادامه‌دار بود؛ بنابراین باید ادعا کرد باوجود حمایت‌های انجام‌شده از بورس تهران، هنوز اعتماد سرمایه‌گذاران حقیقی به این بازار بازنگشته و شاهد تداوم خروج سرمایه از سوی این افراد هستیم.

سبزپوشی حمایتی تالار شیشه‌ای

سعید کرداری، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگار معدن: در ارزیابی عملکرد بورس تهران اظهار کرد: بورس تهران در طول یک ماه اخیر روند رو به رشد و مثبتی را پشت سر گذاشته است. با این وجود باید اقرار کرد بخشی از این رشد تحت تاثیر حمایت نهادهای دولتی و همچنین تزریق نقدینگی از منابع صندوق توسعه ملی است. یعنی روند سبزپوشی بورس تهران را نباید ناشی از جذب سرمایه سهامداران حقیقی دانست.

کرداری با اشاره به روند عرضه خودرو در بورس کالا گفت: عرضه خودرو در بورس کالا نیز در هفته‌های اخیر به بهبود عملکرد سهام شرکت‌های خودرویی و به‌دنبال آن حمایت از تداوم سبزپوشی تالار شیشه‌ای منتهی شد. در واقع کاهش فشار سیاست قیمت‌گذاری دستوری روی خودروسازان و اختصاص سود حاصل از فروش خودرو به تولیدکنندگان یکی از محرک‌های اصلی این بازار در روزهای گذشته بوده است.

وی افزود: البته باید تاکید کرد همچنان ریسک‌های حاکم بر بازار بورس تهران پابرجا هستند و عملکرد این بازار را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهند. ریسک‌های یادشده در نگاه کلان به اقتصاد کشور و در ابعاد جزئی‌تر به عملکرد بازار سرمایه، لطماتی را تحمیل می‌کند. کرداری گفت: ریسک‌های سیاسی و تجاری از مهم‌ترین خطرات حاکم بر اقتصاد ایران هستند که در سال‌های اخیر و حتی ماه‌های گذشته پررنگ‌تر شده‌اند. برای بهبود شرایط اقتصاد و ارتقای سطح عملکردی صنایع انتظار می‌رود تعامل خوبی میان ایران و سایر کشورها برقرار شود. در همین حال باید تاکید کرد بنگاهداری شرکتی نیز با ریسک‌های متعددی روبه‌رو است. وی افزود: همزمان با ریسک‌های حاکم بر بورس تهران، سودآوری سرمایه‌گذاری‌های کم‌ریسک، رو به رشد است. در حال حاضر شاهد انتشار اوراق گام هستیم که نرخ موثر سود این اوراق تا حدود ۲۸ درصد نیز برآورد می‌شود. این رشد تمامی بازارهای موازی و مولد را با رکود روبه‌رو می‌کند. در واقع تنها بازارهای سفته‌بازی و دلالی توان رقابت با اوراق گام را دارند.

این فعال بازار سرمایه اظهار کرد: شیب بازار در ۲ سال گذشته، نزولی بوده است؛ بر همین اساس ترس سرمایه‌گذاران برای حضور در این بازار و سرمایه‌گذاری در این بخش افزایش خواهد یافت. در واقع برآیند کلی عملکرد بورس تهران در طول ۲ سال گذشته، مانعی جدی در مسیر ورود صاحبان سرمایه به بورس تهران است.

وی در ارزیابی اثرگذاری عملکرد بازار بین‌المللی کامودیتی‌ها بر بورس تهران گفت: باتوجه به تداوم سیاست‌های انقباضی ازسوی فدرال‌رزرو در ماه‌های گذشته نرخ بهره دلار امریکا به ۴ درصد افزایش یافته است. این موضوع زمینه‌ساز ریزش قیمتی کامودیتی‌ها در بازار جهانی شده است. علاوه بر این شاهد روند نزولی عملکرد بازارهای سرمایه دنیا نیز هستیم.

بورس تهران نیز کامودیتی‌محور است و صنایع فلزی و معدنی و پتروشیمی سهم مهم و اثرگذاری از بازار سرمایه ما را در اختیار دارند؛ بنابراین روند کاهشی قیمت کامودیتی‌ها در بازار جهانی، از میزان فروش و سودآوری صنایع کشور می‌کاهد که همین افت بر سودآوری صنایع بورسی و به‌دنبال آن ارزش سهام این شرکت‌ها تاثیر منفی دارد.

کرداری گفت: البته پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۳ روزهای بهتری در انتظار بازار کامودیتی‌ها باشد. علاوه بر این امید می‌رود سیاست‌های سختگیرانه و انقباضی فدرال‌رزرو با هدف کنترل تورم در امریکا و رشد نرخ بهره دلار، متوقف یا از شتاب آن کاسته شود. البته همچنان موضوعات غیرقابل‌پیش‌بینی همچون بروز تنش و جنگ در مناطق مختلف دنیا، می‌تواند عملکرد بازار کامودیتی‌ها در سطح جهانی را تحت تاثیر منفی قرار دهد.

روزهای باثبات بورس تهران

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگار معدن: در ارزیابی عملکرد بازار سهام در هفته‌های گذشته اظهار کرد: بورس تهران در روزهای گذشته شرایط باثباتی را پشت سر گذاشته و به‌دنبال کشف محدوده‌های جدید برای معامله‌گران است.

وی افزود: چنانچه شاخص کل بورس در روزهای آتی سطح حمایت روانی یک‌میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی یا حتی سطح حمایت یک‌میلیون و ۳۸۰ هزار واحدی را از دست ندهد، ریتم حرکتی بازار مثبت برآورد می‌شود. تثبیت شاخص کل در سطح حمایتی یک‌میلیون و ۴۳۰ هزار واحدی نیز امکان صعود دوباره نماگر بورس در روزهای آتی را فراهم خواهد کرد.

دیبا گفت: در حال حاضر معامله‌گران دست از معامله کشیده‌اند و تنها به محک بازار بسنده می‌کنند. در چنین شرایطی سهم‌های کوچک خریدوفروش می‌شوند اما سهم‌های بزرگ که بسیاری از آنها متعلق به شرکت‌های صادرات‌محور هستند، نوسان قابل‌توجهی را به نمایش نگذاشته‌اند.

وی گفت: البته باوجود روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد، همچنان نرخ دلار نیمایی به‌مراتب پایین‌تر است و خود را با قیمت دلار در بازار تطبیق نداده و از آنجایی که اغلب شرکت‌های صادرات‌محور ارز خود را برمبنای نرخ دلار نیمایی یا نرخ دلار توافقی به کشور بازمی‌گردانند، رشد قابل‌توجه قیمت دلار در بازار آزاد، آن‌طور که باید و انتظار می‌رود در سودآوری این شرکت‌ها موثر نبوده است.

دیبا در ادامه با اشاره به روند رو به رشد نرخ بهره بین‌بانکی و همچنین نرخ سود اوراق دولتی و تاثیر آن بر عملکرد بورس تهران اظهار کرد: نرخ سود بدون‌ریسک یکی از فاکتورهای مهم و اثرگذار بر عملکرد بورس تهران است که عملا مانع رشد شاخص متناسب با انتظارات تورمی می‌شود. با این وجود روند رو به رشد نرخ بهره بین‌بانکی و همچنین افزایش نرخ موثر سود اوراق، اثرگذاری جدی بر عملکرد بازار سرمایه نداشته، زیرا در هفته‌های گذشته چشم‌انداز تورمی اقتصاد ایران به‌شدت مثبت برآورد شده است. علاوه بر این خبرهای برجامی نیز امیدوارکننده نیستند و همزمان پیش‌بینی افزایش نرخ سوخت در سال آتی چشم‌انداز تورم کشور را بیش‌ازپیش مثبت می‌کند.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: بنا بر آنچه گفته شد افزایش نرخ بهره بین‌بانکی و حتی نرخ بهره اوراق بانکی، تنها در لحظه معامله‌گران را تحت تاثیر قرار می‌دهد. با این وجود چنانچه کلیت بازار سنجیده شود، بازارهایی با پتانسیل رشد بالاتر، افزایش نرخ بیشتری را در مقایسه با نرخ سود اوراق و بهره بانکی از آن خود می‌کنند؛ به این ترتیب در روزهای گذشته بازار دلار و طلا بیشترین سودآوری را از آن خود کرده‌اند و همزمان بیشترین نقدینگی جذب این بازارها شده است.

وی در ارزیابی عملکرد بازار جهانی فلزات و تاثیر آن بر عملکرد بورس تهران گفت: در هفته‌های اخیر بازارهای جهانی فلزات تا حدودی احیا شدند؛ یعنی شاهد بازگشت دوباره قیمت فلزات به مسیر رشد بودیم. احتمال کاهش شتاب نرخ بهره دلار امریکا توسط فدرال‌رزرو را باید مهم‌ترین شاخص اثرگذار بر عملکرد قیمت فلزات در بازار جهانی دانست. این موضوع خبر خوبی برای کامودیتی‌ها و بازارهای جهانی بود. از آنجا که بخش مهمی از بورس تهران کامودیتی‌محور است، روند رو به رشد قیمت کامودیتی‌ها در بازار جهانی، به سبزپوشی نمادهای فلزی و پتروشیمی منتهی می‌شود.

دیبا گفت: البته رشد قیمت فلزات در هفته‌های اخیر محدود گزارش شده، زیرا صعود قابل‌توجه تقاضا در بازار فلزات، محرک اصلی خریدوفروش این فلزات است. چین می‌تواند به‌عنوان دومین اقتصاد بزرگ دنیا که سرانه مصرف فلزات در آن بالاست، چنین محرکی را ایجاد کند. بااین‌وجود نمی‌توان به سیاست‌های این کشور و تحریک قابل‌توجه تقاضا ازسوی آن در آینده نزدیک امید داشت؛ به‌ویژه آنکه در هفته‌های اخیر شاهد شیوع دوباره کرونا در چین بوده‌ایم، زیرا این همه‌گیری دوباره تقاضای کامودیتی‌ها را در این کشور تحت تاثیر منفی قرار داده است.

سخن پایانی

از اوایل آبان و به‌دنبال ورود سیاست‌گذاران اقتصادی دولت به موضوع وضعیت نامساعد تالار شیشه‌ای، شاهد بازگشت شاخص کل به مسیر صعود بودیم.

روند رو به رشد قیمت دلار در بازار آزاد و همچنین انتظارات تورمی از دیگر فاکتورهای موثر بر عملکرد بورس تهران بودند.

بااین‌وجود همچنان ریسک‌های متعددی عملکرد این بازار را تهدید می‌کند؛ از جمله آنکه بسیاری از معامله‌گران بازگشت دوباره بورس به روند سبزپوشی و تعادل را ناشی از حمایت‌های دولتی می‌دانند و معتقدند با کاهش اقدامات حمایتگرانه از این بازار، شاهد بازگشت دوباره شاخص کل به مسیر نزولی خواهیم بود.

بدین ترتیب روند خروج پول ازسوی سرمایه‌گذاران حقیقی ادامه‌دار است.

سومین نشست خبری رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار برگزار شد

سوابق تخلفاتی مدیران بورسی افشا خواهد شد

سومین نشست خبری رئیس و اعضای هیات‌مدیره سازمان بورس با حضور جمعی از خبرنگاران و اصحاب رسانه در محل سازمان بورس و اوراق بهادار برگزار شد. بدون‌تردید برگزاری چنین نشست‌هایی گامی مثبت در جهت ارتقای شفافیت و اعتماد عمومی نسبت به عملکرد بورس تهران است. با این‌وجود انتقاداتی نسبت به برگزاری این نشست مطرح بود؛ ازجمله آنکه به تمامی خبرنگاران فرصت پرسش داده نشد. متاسفانه ترتیب پرسش خبرنگاران نیز در این نشست کاملا سلیقه‌ای بود. باتوجه به اهمیت برقراری تعاملی سازنده میان رسانه‌ها و نهادهای مختلف، انتظار می‌رود روندی عادلانه در این دست مراسمات جریان داشته باشد. با گزارش صمت از این نشست همراه باشید.

مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در این نشست به ارائه گزارش عملکرد یک‌ساله سازمان پرداخت و اظهار کرد: برنامه‌های سازمان بورس در طول یک سال گذشته در ۳ محور حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران با تاکید بر منافع بلندمدت، افزایش نقش بازار سرمایه در تامین مالی و مدیریت ریسک بنگاه‌ها و همچنین ارتقای اثربخشی، کارآیی و هوشمندسازی نظام نظارتی اجرایی شدند.

به گزارش «روزگار معدن»، عشقی با اشاره به فرآیند تصویب بودجه سال ۱۴۰۱ که به اعتراض فعالان بازار منتهی شد، افزود: خوشبختانه با تعاملی که میان سازمان بورس و دولت انجام شد، موارد متعددی در این لایحه اصلاح شد که اقدامات اصلاحی یادشده در نهایت به بازگشت آرامش به این بازار کمک کرد.

در ادامه اقدامات دیگری برای تقویت اعتماد عمومی به بازار سرمایه اجرایی شد که از مهم‌ترین آنها می‌توان به پیگیری تصویب بسته ده‌بندی حمایت دولت از بازار سرمایه، پیگیری تعیین نحوه محاسبه و اعمال سقف برای نرخ خوراک، پیگیری تثبیت فرمول نحوه تعیین حقوق دولتی معادن، پرداخت یکجای سود سهام عدالت در سال ۱۴۰۰، پرداخت منسجم و الکترونیکی سودهای سنواتی، تقویت منابع و سازکارهای عملکردی صندوق تثبیت و صندوق توسعه بازار و... اشاره کرد.

وی با اشاره به سازکارهای اجرایی شده با هدف تقویت شفافیت و جریان اطلاعات سالم اظهار کرد: نمایش عمق مظنه بازار برای همه سهامداران اقدام دیگری بود که با هدف تقویت شفافیت در این بازار اجرایی شد. این اقدام باوجود نگرانی‌هایی که از خارج سازمان وجود داشت، اجرایی شد و اکنون اطلاعات در اختیار تمامی فعالان بازار قرار می‌گیرد.

به‌گفته عشقی رسیدگی به شکایات و تخلفات از دیگر محورهای موردتوجه سازمان بورس در طول یک سال منتهی به پایان شهریور امسال بوده است؛ بر همین اساس اقدامات بسیاری با محوریت پیگیری تخصیص شعب میانجی در بازار سرمایه، تدوین و تصویب دستورالعمل انتشار سوابق تخلفاتی و کیفری مدیران، پیگیری تخصیص شعب کیفری رسیدگی‌کننده به جرائم بازار سرمایه و برگزاری جلسات و کارگاه‌های آموزشی برای ضابطین قضایی و قضات دادگستری‌ها اجرایی شده است.

وی گفت: دستورالعمل انتشار سوابق تخلفاتی و کیفری مدیران ناشران و نهادهای مالی به‌زودی اجرایی خواهد شد. البته براساس بند چ ماده ۳۶ قانون احکام دائمی کشور، قانون انتشار سوابق تخلفاتی مدیران، از حدود ۱۳ سال پیش تاکنون نادیده گرفته شده، اما اکنون با تدوین دستورالعمل یادشده، شاهد اجرای این قانون خواهیم بود.

رئیس سازمان بورس افزود: با هدف تقویت اعتماد عمومی به بازار سرمایه راهکارهای متعددی برای انحصارزدایی و تسهیل در فرآیند صدور مجوز نهادهای مالی، طراحی و تاسیس صندوق سرمایه‌گذاری بخشی، طراحی و راه‌اندازی صندوق تضمین اصل سرمایه، انتشار رتبه اعتباری صندوق‌های سرمایه‌گذاری و... اجرایی شدند.

وی گفت: انحصارزدایی و تسهیل در فرآیند صدور مجوز نهادهای مالی باهدف توسعه بازار و ترویج سرمایه‌گذاری غیرمستقیم انجام شده است.

از سال گذشته تا پایان شهریور امسال ۱۳ موافقت اصولی و ۵ مجوز تاسیس شرکت کارگزاری صادر شده، این در حالی است که در طول ۱۲ سال گذشته هیچ مجوزی در این بخش صادر نشده بود.

علاوه‌بر این در این بازه زمانی شاهد صدور ۲۷موافقت اصولی، صدور ۱۲ مجوز فعالیت، صدور ۱۷مجوز تاسیس و همچنین صدور ۳۱ مجوز فعالیت فرعی توسط شرکت‌های سبدگردان، مشاور سرمایه‌گذاری، تامین سرمایه و پردازش اطلاعات مالی بودیم. در ادامه نیز ۵۰ موافقت اصولی تاسیس یا تبدیل و ۲۳ مجوز فعالیت برای شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ صادر شده است.

رئیس سازمان بورس تصویب ضوابط و شرایط اختصاصی پذیرش سهام شرکت‌های نوپا و فعال در حوزه اقتصاد، پذیرش خودرو در بورس کالا، تسهیلگری و کاهش زمان فرآیندهای افزایش سرمایه ناشران، پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان در بورس و فرابورس، پذیرش نخستین معدن طلای بازار سرمایه، راه‌اندازی اداره میز صنعت و رتبه‌بندی ناشران به‌منظور رصد و حل مسائل و مشکلات صنایع و... را تسهیل سازکارهای پذیرش و افزایش سرمایه دانست.

وی همچنین از اقدامات دیگری همچون توسعه ابزارهای مشتقه، تقویت زیرساخت و توسعه فناوری و توسعه ابزارهای مشتقه با عنوان دیگر دستاوردهای سازمان بورس نام برد.